

SLOVENSKI NAROD.

lahaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi Božičnih praznikov izide prihodnji list v sredo dné 27. decembra 1893.

Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.

Jutrišnji večer posvečen je rodbinski sreči. Kdorkoli je mogel, prihitel je v krog onih dragih bitij, s katerimi ga veže krvno sorodstvo. V njihovi sredi hoče prebiti prelepi večer, kateri je krščanska cerkev v spomin prepomembnega dogodka rojstva Odrešenikovega imenovala: sveti večer. V palači bogataševi in v borni koči siromakovi vladalo bode jutri neko sveto veselje in neka tiha zadovoljnost, kakor nikdar sicer v letu.

Angelji oznanjali so pastirjem, čujočim v Betlehemijski okolici pri svojih čredah, rojstvo Odrešenikovo z nebeškim pozdravilom: „Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje“. Mir pomeni blagostanje in srečo; vse to pa more komu želeči le tisti, ki ga ljubi. Da pa je Stvarnik imel neskončno ljubezen do trpečega človeškega rodu, dokazuje ravno najlepše učlovečenje Sinu Njegovega.

Kako uzvišena, kako nepojmljiva, kako v resnici božanska je ta odločba Njegova! Njega, Svojega jedinega Sinu, o katerem je Svoje dopadajenje imel, poslati na svet, da trpi in s trpljenjem Svojim reši nevaležni človeški rod! Ni je hvaležnosti, s katero bi zamoglo človeštvo le približno povrniti neskončno to ljubezen. Vsaj pa to tudi čuti in zato — videč neskončno ljubezen Božjo do veselstva — skuša posnemati uzvišeni ta vzgled po slabih svojih močéh.

To je ravno povod, da so v krščanskem svetu božični prazniki dnevi ljubezni, katero si prizadevamo zasvedočiti onim, ki so nam najbližji in najdražji. Zato pa pri polunočni službi Božji, ko nam srce plava v veselji o radostnem dogodku, kateri krščanska cerkev tako vzvišeno in veličastno praznuje, poleg zahvale naše puhti k nebu tudi iskrena prošnja, naj Bog vso svojo milost izlije nad onimi, ki so nam pred vsemi prirastli k srcu.

Ako pa se o božičnih praznikih polni naježnejših občutkov spominjamo svojih dragih, tedaj ne moremo tudi pozabiti svojega naroda. Vsaj smo vsi, ki govorimo isto sladko govoricu, sinovi jedne velike rodbine. Najboljši dokaz temu je, da nas ne

veže samo jezik, temveč tudi vsa ostala duševna svojstva, vse šege in navade, vse dejanje in nehanje. Duševno življenje skupine ljudi, govorečih isti jezik, tako je sorodno, ko duševno življenje osob ožje krvne zveze.

Naravno je torej, da bomo v nastopajočih dneh razmišljali z vso resnobo o usodi milega nam naroda slovenskega in delali naklepe, kako mu pripomoči do boljše bodočnosti. — Da, do boljše bodočnosti! Vsaj je sedanjost njegova žalostna, da se mora rodoljubu, razmišljajočemu o nji, skrb in tuge krčiti srce. Miru narod naš ni deležen in, kakor vsa znamenja kažejo, še dolgo deležen ne bode. Sosedje naši — krščani po imenu, a pagani po duhu in srcu — nikakor nočejo priznati prelepega nauka:

„Da smo ljudje vsi bratje
Bratje vsi narodi“;

temveč prisvajajo sebi neko prvenstvo, katero se ne protivi le uzvišenim naukom krščanske cerkve, temveč tudi naravnemu zakonu.

Prisiliti nas torej hočejo do ponižujoče zavesti, da smo inferijorno pleme. Ker pa je to v dijamestralnem nasprotstvu s teorijo o stvarjenji šestega dneva in ker smo si dobro v svesti, da nas sosedje naši ne prekašajo niti po duševnih svojih sposobnostih, niti po fizičnih vrlihah je naravno, da se s tako ponižujočo ulogo zadovoljiti ne moremo.

Nam torej božični prazniki niso prinesli miru. Primirje, katero pomenijo, pa moramo porabiti, da se pripravimo za tem odločnejši boj za dosego vseh naših pravic, za popolno ravnopravnost v veliki družini narodov. Pripraviti se moramo za ta boj tem bolje, ker nimamo zaveznikov, kakoršne dajo našim nasprotnikom iz davno minolih, temnih časov obranjeni predsodki, ki celó državno upravo postavljajo v njihovo službo. Boj proti nasprotniku s takimi zavezniki dvojno je težak.

Vender bi to ne bilo še največje zlo. Pač pa nas mora peči zavest, da je narodnemu nasprotniku našemu v lastnem našem taboru nastal zaveznik. Mi menimo one fanatike, ki so pod krinko verske nevarnosti napovedali brezobziren boj vsem iskreno narodno čutečim življem. Spozabili so se v svoji bojni zaslepljenosti tako zeló, da so začeli blatiti narodne naše naprave in

norčevati se iz boja za narodove svetinje. In ti ljudje, ki — kakor sami pravijo — miru ne marajo in pardona ne poznajo, bodo, ko te vrstice pridejo pred oči našim čitateljem, gotovo v svojem glasilu s svetohlinskim zavijanem očij vihtéli bojno kopje proti nam in somišljenikom našim. To vse pa — ne vsled domnevane verske nevarnosti, kajti to jim je le dober izgovor, temveč — vsled tega, ker narodnega svojega prepričanja ne zatajimo, pa naj bi to tudi zahteval kak v službi vladajočega sistema stoječi cerkveni dostojanstvenik.

Hudo je sicer govoriti o ti žalostni prikazni, tem huje danes, ko so praznična čutila uselila se že v srce vseh vernih Slovencev. Ako smo to vender storili, zgodilo se je zato, da svarilen svoj glas povzdignemo do onih, katerih se tiče. Bog, neskončno modri in dobrotljivi Bog, dokazal je toliko ljubezni do nevrednega, v prahu pred njim vijočega se človeškega rodu. Kot namestniki Njegovi bodo mu danes in jutri hvalo dajali v imenu veseljnega krščanstva. In pred žrtvenike najčistejše daritve stopajo naj s sovraštva in bojnih naklepov do svojega narodnega brata polnim srcem? Niso li ravno božični prazniki najpriljubnejša doba za uzvišene pojave požrtvovalne ljubezni? Pokažite torej, da so Vam srca pristopna za tako ljubezen; podajte bratovsko desnico svojemu rodnemu bratu, katerega si le po krivici slikate za nasprotnika. Potem pa bode nastal blagodejni domači mir, katerega se bomo mogli veseliti blage volje.

A ne sodite nas krivo. Ne mislite, da nam strah pred konečnim izidom domačega boja narekuje te besede spravljivosti. Nepotreben bi bil ta strah, kajti iz zgodovine smo se toliko naučili, da za gotovo vemo, da zmagamo mi in da fanatični nasprotniki naši vslepoti svoji sami sebi izpodkopljejo ugled in veljavo. Nas vodi le obžalovanje, da se pravdata rodna dva brata in zato smo izrekli ta apel z najboljšo namero. Lahko vestimamo. Zato pa želimo, da bi kakor za nas, veljal te dni tudi za protivnike naše angeljski pozdrav:

„Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje“.

LISTEK.

Pêlê-mêlê.

„Pri Souvanovih dobili so ravnokar prekrasno novo blago za salonsko obleko. Glej, mogel bi jo kupiti Milanu. Stara je že preponošena. — Petričić ima danes čisto novo izložbo Kedar boš šel mimo, oglej si jo. Nekatero stvari v njej so prav krasne. — Pri Zagorjanu videla sem danes elegantne kasete s pisemskim papirjem in zavitki. Za celo leto bi zadostovala taka kasete. — Sos ima v izložbi prav lepo blago za žensko obleko. Franjica bi potrebovala novo obleko kakor vsakdanjega kruha. — Pri Tamborninu videla sem danes v izložbi dragocene uhane z briljanti. Saj veš, kako dolgo si jih že želim.“ — Tako in jednako šlo je sedaj mesec dnij. Vedno sem se bal srečati svojo zakonsko polovico, boječ se, da mi ne napolni ušes z naštevanjem onega, kar se dobi pri Kolmanu, Kajzelju, Lozarju, Čudnu in drugih trgovcih, o katerih mi dotlej še ni govorila. Ogibal sem se je, kolikor sem mogel. Najraje sem čepel ves ljubi dan v pisarni. Toda človek svoji usodi ne uide. Tudi

jaz sem moral izpiti grenko kupo do dna, kajti če drugače ne, moral sem pri obedu poslušati, kaj vse se zamore dobiti pri tem ali onem trgovcu, videti v tej ali oni izložbi.

Hvala Bogu! da bode tega vender že konec. Jutri položim pod božičnico svoja darila in prosteje bom mogel zopet dihati. Bojim se pa, da kakor Ljubljanski trgovci niso bili zadovoljni z mano, ne bodejo tudi obdarovanci. Vender se vsaj za sedaj še ne potrebujem bati očitani; kak oblaček na čelu pa že še prenesem.

Pravijo, da so božični prazniki najlepši dnevi v letu. Pojdite mi s takimi neslanimi trditvami. Jaz jih mrzim iz dna svojega žepa. Še novo leto mi je ljubše, ker imam takrat pravico marsikakemu voščilcu zadržati pred nosom svoj mošnjček. Te vidim samo takrat. Naj pa napravim kaj tacega svoji zakonski polovici ali svojim otrokom o Božiči — celo leto potem ne bom imel miru. Ali pa celo poslom! Po Ljubljani in Šiški me razglasé za umazanca, katerega ne opere vsa voda iz mestnega vodovoda.

Saj pravim: to so skrbi. Pa moje bodo jutri srečno že pri kraji in lahko bom zadovoljno užival, kar mi bodo kuhinjski duhovi napražili, nacvrli in

napekli za praznike. Drugače se bode godila „visokemu“ dostojanstveniku, katerega je pred prazniki nenadoma dohitelo izredno odlikovanje — za zasluge, seveda. To bi bilo sicer v redu; a mož ima silno veliko zaslug in to je ravno reverzna stran medalije. Zagotovljajo me namreč, da siromak premissljuje sedaj

„od zore do mraka, od mraka do dne“, kateri teh brezštevilnih zaslug velja odlikovanje. To premissljevanje napravilo ga je že vsega nervoznega in mu bode gotovo oženilo uživanje božične pogáče. In na to mož veliko drži; tako popolnoma ni mogel še zatajiti svojega rojstva, dasiravno že sanja o grbu s troperesnim listom. Ako bi moj sovet kaj veljal, rekel bi mu, naj „katoliškemu skladu“ na korist potisne globoko v žep radodarno svojo desnico. Takoj bode začel svobodneje dihati in v zavesti storjene dolžnosti užival bode sladko milobo božičnih praznikov.

Ad vocem: „katoliški sklad“. Sešel sem se bil s prijateljem, ki naših slovenskih razmer ne pozna še od blizu. Mej novicami navel sem mu tudi to, da imamo že leto dnij svoj „katoliški sklad“. „Tedaj novo izdanje inkvizicije,“ vzkliknil je mož. „Saj sklad menda pomeni skladovnico

Slovenci in vlada.

(Govor poslanca dra. A. Ferjančiča v 225. seji drž. zbora dne 15. decembra t. l.)

Visoka zbornica! Pri tej budgetni razpravi se oglašava nenavadno mnogo govornikov. To dokazuje, da stojimo pred nenavadnimi razmerami in res, mi stojimo pred novo vlado, pred novim vladnim programom.

Zdaj se nudi prvič zgodnji čas in prilika, zavzeti stališče napram novi vladi in njenemu programu. Zato hočem spregovoriti tudi jaz, dasi sem ud le male peščice poslancev, da označim naše stališče.

Zadnji čas smo tiščali v političnem marazmu. Državni voz zagazil je tako globoko, da ni mogel niti naprej niti nazaj. S takšnega položaja ga je rešil korak prejšnje vlade in sicer volilna reforma. Volilna reforma, s svojimi vrtilinami in pomanjkljivi, je prejšnji vladi izpodbila tla ter naredila prostor za novo vlado. Ali že sestava te vlade ne more v nas buditi nobenega zaupanja. Ta vlada se imenuje in imenujejo jo koalicijsko vlado, a to se ne sme tako doslovno razumeti. Sklicuje se na to, da se je rodila iz treh velikih strank zbornice, fakt pa je, da sta v ministerstvu zastopani le dve stranki in sicer zastopa vsako stranko odlična glava. (Tako je!) Tretja stranka nima nobenega zastopnika v ministerstvu, vsaj poklican ni bil nihče. S tega stališča se torej ne more govoriti o koaliciji in še manj, ako si ogledamo te velike stranke. Jedna sama stranka, in ta s polnim pravom, vsprejela je novo vlado z razprostrtimi rokami, obe drugi pa sta imeli na nji in njenem programu mnogo popravljati in izboljševati, ter sta ji dali precej priporočil na pot; jedna teh strank se razven tega vedno drobi. Ako se uvažuje tudi ta točka, potem se more o koaliciji govoriti le v nepravem pomenu. Ako se naposled prevdaria še to, da deset milijonov Slovanov, torej razven Poljakov vsi Slovani, niti zastopanih ni v tej koaliciji, potem je samo slepljenje govoriti o kakoli koaliciji.

Program nove vlade nam podaja še manj povoda, postaviti se na njeno stran.

V programu so našeta gospodarska in finančna vprašanja; da se ta vprašanja ugodno rešijo in da dosepe pravna reforma do veljave, to je nam ravno tako na srcu, kakor vsaki drugi stranki. Ako pa nam vlada obeta volilno reformo s skupino interesov, moramo izjaviti, da mi tako volilno reformo vsak čas odklonimo. Volilna reforma s skupino interesov je bila odklonjena reforma prejšnje vlade. Odklonili smo jo radi tega, ker je ono dobro, katero je imela na sebi, namreč razširjenje volilne pravice, raztegnila ravno na nenaravno teh skupin interesov, katerih nikjer na svetu ni. Razven tega se moramo po pravici spodtikati še ob jedno točko vladnega programa. To je ona točka, v kateri se pravi, da imajo mirovati vsa druga velika politična vprašanja, dokler se ne reši volilna reforma.

Kakšna pa so ona velika politična vprašanja? Brez dvoma je važno politično vprašanje verska šola. Dalje je važno politično vprašanje, pomembno zlasti za nas, narodno vprašanje. (Tako je!) In naj bi mi Slovenci in Jugoslovani v obče, naj bi

drv — grmado — na kateri bodo ljubljanskim terciarkam v zabavo in veselje pekli pregrešna Vaša libera'na telesa. Potolažil sem prijatelja, da tako dalje kljub najboljši volji nekaternikov pri nas vendar še ni prišlo. A če stvar prav premislim, imel je mož do neke meje prav. „Katoliški sklad“ zdi se mi res nekaka grmada, na katero župniki in kapelanje — pa tudi v ognji pristnega klerikalstva preskušeni lajki — znašajo polena in krepelce. Jeden večja, drugi manja, seveda; kakor to odgovarja njegovemu namenu. Stvar je skoro taka, ko pri Višarskih romarjih, ki nosijo polena vrh goré. Samo da le-ti za večje ali manjše breme pričakujejo plačila še le v večnosti; skladovniki pa se nikakor ne branijo tudi časnega plačila. — Toda šalo na stran! Ko bode skladovnica dosti velika, tedaj se bode dvignil gost dim klerikalne bojevitosti v oblake, grešna naša telesa objeli bodo plameni pristnega katoličanstva, doktorja Nevesekoga pa bodo razžaljene terciarke cvrle na ražnju večnega devišstva. Ubogi dr. Nevesekdo! „Denken Sie darüber nach“, rekel bi mu grof Taaffe. „In sporkorite se“, pristavljam jaz.

Da nam o božičnih praznikih, ko mora mirovati vse delo, ne bode nedostajalo povoda za pre-

Slovani sploh in Rumuni dovolili, dokler je v Avstriji 19. člen d. z. in dokler se kljub temu členu nenemške narodnosti tako izpodrivajo, ali naj bi dovolili in smeli dovoliti, da miruje to veliko vprašanje, četudi le za nekaj časa? Nikdar in nikoli! Mirovanje, kakor se izraža vlada, ima vsaj za jedno stran vlade, za posamezne njene ude nekaj več konkretnega pomena. Komaj se je pričelo govoriti o koaliciji, izjavili so merodajni levičarski organi, da se more leviči govoriti o koaliciji le s pogojem da se bode čuvala njena narodna in politična posest. To so nam njeni organi tudi še opetovano izjavljali.

Dne 24. novembra t. l., to je jeden dan po razglasitvi vladnega programa in o času, ko se je govorilo še bolj odkrito nego danes, ko se tako lepo poje o spravi, kakor je včeraj storil gosp. dr. Menger, torej jeden dan po razglasitvi tega programa pisal je „Fremdenblatt“, „da tiči ravno v tem, da se odrivajo narodna vprašanja, bistvo koalicije“. (Čujte!) To je vendar dovolj jasno povedano in sedaj vemo, kaj nam je sedaj misliti o mirovanju važnih političnih vprašanj. Ker toraj ni dvoma, kaj se prav za prav po vladnem programu sili k mirovanju, nastane vprašanje, ali smemo mi Jugoslovani, ali smemo mi Slovenci posebno oddati svoje glasove za tak mir? Sedaj vam ne morem pojasniti razmer, kakeršne so pri nas, bilo bi preobširno, ker primanjkuje časa; ali po teh prostorih odmevajo vsako leto naše pritožbe. Prižgati hočem le nekoliko lučic naglašujoč le posamezne točke. V Trstu na primer se slovenski stariši že dve desetletji boré za slovensko šolo, pa je ne dobé. Nastopili so že drugi križev pot. Ko so bili na prvem, ter dospeli že skoraj do cilja, odbila se jim je prav zvijačno prošnja, češ, da društvo, katero se je pogajalo za stvar, ni upravičeno, (Čujte!) zastopati prošnjo šolo zahtevajočih roditeljev. Stvar je bilo treba z nova pričeti in zdaj se vrti preiskava, ki je z ozirom na 19. člen d. o. z. naravnost smešna. (Popolnoma prav!) Sedaj se stariši izprašujejo, ali so pri kompetentnih oblastvih uložene prošnje tudi prav podpisali, ali imajo kaj otrok, kje so stariši, kje otroci rojeni, kako dolgo stanujejo stariši v Trstu itd. Da se tej inkviziciji postavi krona na glavo, izmislil si magistrat šikano, da zahteva od roditeljev še rojstvena data, akoravno dobi magistrat te neposredno od župnikov. (Čujte!). Vsa ta inkvizicija se vrši, akoravno je v Trstu že nekaj let 4razredna ljudska slovenska šola s pravom javnosti, katera se vzdržuje s privatnim imetjem. To naj bi bil neovrgljiv dokaz, da je taka šola potrebna, da je taka šola upravičena in umestna.

Ne mnogo drugače, dasi ne tako dolgo, se bojujejo Slovenci v Gorici za ljudsko šolo. Tukaj so se roditelji podpisali naravnost pri notarji, da se izognejo šikanoznim vprašanjem, ali so prošnje podpisali. Tako se mora postopati pri nas, da se zavaruje pred oblastvi. Goriška šolska oblastnija kaže napram deželnemu šolskemu svetu upornost, ki res presega vse meje. Goriška šolska oblastnija ustanavlja laške šole, za katere ni niti dovolj otrok, mestni zastop in Goriški magistrat pa sta izjavila, da nimata nobenega denarja in nobene

mišljevanje, skrbela je družba, katera ravnokar razpošilja obsežni svoj „vestnik“. Pač hvaležno polje je premišljevanje za politika, kako je moglo v dobi enakopravnostnega zakona priti do tega, da je ustanovitev te družbe sploh bila potrebna in za rodoljuba, kakošna življenska moč je v narodu, čegar požrtvovalnost se manifestuje na tako sijajen način. Jaz bodem pa premišljeval večno resnični zakon o človeški hvaležnosti, čegar poglavitni in jedini član veli: prezirati tiste, ki nam dobro hočejo in se za nas trudijo ter podpirati one, ki nas mrzé in nam nasprotujejo. Morebiti, da bode „vestnik“ navel še koga družega do jednacega premišljevanja.

Kar se mene tiče, utegnem o božičnih praznikih le še poskusiti, da rešim silno zagonetni problem: kakšen interes ima „Dramatično društvo“, da želi pomagati nemškim predstavam v deželnem gledališči do boljšega uspeha in zakaj se temu tako trdovratno upira slovensko gledališko osebje. Ako ta problem srečno rešim, upam, da me povabi ravnatelj Frinke svoje dni na svoj purimski praznik. Za sedaj pa bodem veselega srca praznoval, kar tudi čitateljem „Slovenskega Naroda“ želim:

čestit Božič.

podpore za slovensko šolo, katere postaviti jima je deželni šolski svet ukazal. Da so te laške šole popolnoma nepotrebne, dokazuje okolnost, da je je ukazal deželni šolski svet zapreti, in kar je naravnost porogljivo, je to, da se ni zaprla, akoravno deželni šolski svet to zahteva.

O tem nas pouči interpelacija, katero so stavili v tej zbornici Goriški poslanec grof Alfred Coronini, dr. Gregorčič in tovariši dne 9. t. m. Jaz se sklicujem nanjo.

Boji za slovensko ljudsko šolo na Koroškem so dovolj znani. Govori se že 10 let o tem v tej dvorani. Tam se tekmuje, kako bi se iznašla sredstva, da se izpodbijejo in potlačijo prošnje roditeljev za slovenske šole.

V Celji je na gimnaziji pripravljavnica, kamor pridejo učenci iz km-tskih šol učiti se jedno leto nemščine, da zamorejo potem na nemški gimnaziji slediti nemškemu pouku. Ta pripravljavnica je sama na sebi nepravilnost za roditelje in otroke, (Prav res!) ker so sledaji primorani, jedno leto več učiti se nego drugi. (Prav res!) Mi zahtevamo, da se uvedó slovenske vzporednice, potem odpade popolnoma pripravljavnica.

Za Gorico je baje prejšnji minister Gauč že l. 1891. podpisal ustanovitev slovenskih in laških vzporednic na gimnaziji, to je trdil pred poslanci. Proti temu se je vzdignil Tržaški namestnik Rinaldini rekši, da se te vzporednice ne smejo oživotvoriti, ker ni zanje potrebnega prostora. (Čujte!) Tako so mi pripovedovali poslanci, ki so to čuli iz ust bivšega ministra.

Kar se konečno tiče odprave Kranjske gimnazije, je to jedini ostanek famoznega dislokacijskega ukaza, kateri se je po mojem mnenju preklical popolnoma, le ona točka ne, ki zadeva Slovence.

V uradu prevladujeta na Primorskem laščina in nemščina dasi poslednja niti deželni jezik ni. O slovenskem jeziku niti govora ni pri uradu, dasi je na Primorskem velika večina prebivalstva slovenska.

Jedeake razmere vladajo na Koroškem; o slovenskem uradnem jeziku se sploh ne da govoriti.

Na Štajerskem nam je v poslednjem času zabeležiti nekaj napredek, ki pa obstoji le v tem, da novoimenovani deželni sodni predsednik več ne preganja sodnih funkcionarjev radi njih političnega mnenja, katero pregajanje se je preje neprestano vršilo. Drugače ne opazimo nobenega napredka. Bilo bi preobširno, te razmere natančneje pojasnjevati, bodočnost bode sama ponudila čas in priliko za-to. Da le jedno naglasim, povem, da je dala vlada v državni tiskarni izvršiti več raznovrstnih slovenskih tiskovin, da s tem olajša uradovanje v slovenskem jeziku. Mogoče, da so si okrožne sodnije naročile teh tiskovin, ali uporabljajo jih ne.

To je naravnost nečuvano, da se slovenske stranke mučijo z nemškimi tiskovinami, pozivi itd., ko so vendar slovenske tiskovine na razpolago. V pojasnilo razmer, v kako pomanjkljivem obsegu se slovenščina uporablja v uradu, sklicujem se na civilne in kazenske registrature. Oglejmo si te, pa se bodemo osvedočili, ali se slovenščina samo približno upo-

— Dalje v prilogi. —

Sveti večer.

Spisal - v.

V veliki prostorni dvorani medicinskega oddelka občne bolnice Alsergrundske na Dunaji ležal je na postelji ob zidu mladenič bledega, suhega lica in udrtih očij. Pokašljeval je pogostoma in le težko je sem ter tje vzdignil svojo glavo, da se ozré po sotrpinov polni dvorani.

Da si uteši nekoliko svojo boleat, vzal je v velo roko knjigo, ležavo na mizici poleg postelje. Odprl jo je in začel je listati po njej. Toda roka mu kmalu omahne vsled slabosti. Zamislil se. V spominu obudé se mu vsi dogodki njegovega mladega življenja. Ko mu stopi pred duševni vid slika onemogle matere, kopneče po njem v borni kočici, vzdihne globoko, knjiga izmakne se mu iz rok in dvoje debelih solz potoči se mu po mramorno-bledem lici.

Mladenič ta bil je vseučilišni dijak Tine Snaj. Hrepenenje po naukih in želja koristiti kdaj zati-ranemu svojemu rodu gnala ga je zajemat iz ne-usahljivega vira znanstvene resnice. Godilo se mu je pa ko marsikateremu slovenskemu dijaku. Brez podpore od doma, bil je odkazan le na pičli zaslužek

rablja v razmerji, kakoršno je mej obema narodnostima v deželi. Na jedni strani je 380.000 Slovencev, na drugi 40.000 Nemcev. Zdaj naj se pa vpraša, ali se tudi jezika pri uradu rabita v istem razmerji.

Ne morem si kaj, da ne bi spregovoril tudi nekoliko besed o Goriških porotnikih. Porotništvo je tukaj, in labko se reče sploh na Primorskem tako, da mora v vsakem prijatelju pravice vzbujati obžalovanje. Goriški poslanci so dne 9. t. m. oddali prav poučljivo interpelacijo, ki se nahaja mej protokoli in jaz se sklicujem na to. Iz te interpelacije hočem jaz samo naslednje povdariti. V zadnjem času se je vršila neka zasebna tiskovna pravda proti uredniku nekega slovenskega lista. Ker je tu časopisov članek corpus delicti, mora se ta članek kot inkriminovano dejanje sprejeti mej vprašanja, katera se stavijo porotnikom. Goriški porotniki pa slovenskega vprašanja niti čitati ne znajo, kamoli, da bi je razumeli. Predsednik ni faktično slovenskega urinjenega vprašanja čital, ampak je popolnoma izpustil. (Čujte!). Ta okolnost se je pobijala kot razlog ničnosti, kajti zakon zahteva, da se prečitajo porotnikom stavljena vprašanja. Ali se sme pri tacih razmerah, ko se, kakor rečeno, stavi mej vprašanja članek kot corpus delicti, in poznavanje istega prva in najvažnejša dolžnost vsacega sodnika, ali se sme pri tacih razmerah pričakovati stvarna rzsodba, zlasti pri strankah, kakoršne so na Primorskem?

Vse to bi ne bilo potrebno; ako bi se jednostavno izpolnjeval zakon, ne dogajale bi se take nepostavnosti. Zakon o sestavi porotnikov na več mestih predpisuje, da se mora ozirati na znanje deželne jezika porotnikov. Že predstojniki občin morajo pri zaznamovanji sposobnih oseb povedati, „kateri deželni jezik dotičnik razume“. Te listine mora potem okrajni glavar pregledati, ter zlasti v večgolkih deželah povdariti, kateri predlaganec za porotnika se mu zdi radi jezikovne uporabnosti najsposobnejši za porotnika“. Vzprejeti se imajo te taki ljudje, ki so sposobni za porotnike na Primorskem, ki razumejo slovenski in laški, potem se bode ob ravnava vršila labko po potrebi v slovenskem ali laškem jeziku. Strmeti se mora, da je treba opetovano vlado opozarjati na tako kričeče nepostavnosti v justici, ali se hočejo tudi tu iztakniti strankarske in narodne težnje, kjer je merodajna jedino le pravna zadeva?

Na Koroškem se slovenski župani z globami in zaporom preganjajo, da bi okrajnim glavarstvom nemški dopisovali. (Čujte!) Doslej smo se pritoževali samo zoper Celovškega okrajnega glavarja in imeli že priliko interpelovati o tej zadevi v tej zbornici. Po tem vzgledu jel je tudi Velikovški okrajni glavar ravnati, in namesto da bi mnogo govoril, dovolil si bodem, čitati nekatere, ravnokar došle mi njegove ukaze, in videli bodete, kako ravnajo tam oblastva s slovenskim narodom in z župani. Tu je ukaz, kateri je okrajno glavarstvo Velikovško dné 10. decembra 1892 doposlalo krajnemu šolskemu svetu v Globasnici in ki slóve: „Okrajnemu šolskemu svetu v Globasnici. Vsled naredbe visokega c. kr. deželne šolskega sveta z dné 1. novembra 1892, št. 3333 se naroča, da je vsem slovenskim zapisnikom in dopisom dodati nemške

prevode (Čujte!) in tako opremljeni akt zopet sem doposlati, sicer se naloži globa.“ (Čujte! Čujte!)

Ukaz okrajnega glavarja na župana v Bistrici pri Pliberku, intimiran dné 1. januarja 1893, se glasi: „V prilogi se vrača županstvu poročilo z dné 12. decembra 1892, št. 1499, s katerim je prosilo za dopsiljevanje slovenske izdaje državnega in deželne zakona in za reševanje slovenskih ulog v slovenskem jeziku z naročilom, rabiti v službenem občevanji s c. kr. okrajnim glavarstvom v zadevah prenešenega delokroga v zmislu veljavnih uredob nemški jezik.“ (Čujte! Čujte!)

Tretji ukaz — na Koroškem je bilo pač že mnogo takih izdano, a došli so mi samo ti trije — poslan je bil županu v Globasnici in s óve: „Visoka c. kr. deželna vlada je glasom odlóka z dné 28. novembra t. l., št. 1775 praes., odbila Vašo pritožbo zoper tuuradno kazensko obsodbo z dné 18. oktobra t. l., št. 144 praes., s katero ste bili zaradi opetovanega kršenja tuuradnega naročila z dné 1. januarja t. l., št. 23457, določujočega, da se imate v občevanji s c. kr. okrajnim glavarstvom v zadevah prenešenega delokroga posluževati nemškega jezika, obsojeni na g'óbo desetih goldinarjev (Živahni klici: Čujte! Čujte!), in sicer iz razlogov obsodbe, zoper katero ste se pritožili.“

Priznali bodete, da o takih razmerah ni smeti molčati in da gledamo skeptično na koalicijo, ki pravi, da morajo take zadeve mirovati.

Vsak pameten človek, zlasti pa vsak pravnik, se zastouj vprašuje: kdo daje oblastvom pravico, tako postopati, kje je zakon, na katerega se opira tako ravnanje? Da je minister notranjih del navzočen, prosil bi ga naravnost, naj zaustavi to, narod razdražujoče počenjanje, te očitne samovoljnosti.

Da navedem še jeden slučaj. Ravnokar sem čital v časnikih, da je bil v najnovejšem času voditeljem popolnoma slovenskega okrajnega glavarstva na Kranjskem imenovan uradnik, ki slovenskega jezika ni zmožen. (Čujte! Čujte!) Izraziti moram svoje začudenje, da se je tudi na Kranjskem začelo na tako odlična mesta, kakršna so okrajna glavarstva, postavljati ljudij, ki ne poznajo narodovega jezika. (Posl. Naber goj: Najbrž je to spet kak grof?) Ne, baron.

S tem niso razmere vsestranski popisane, ker sem, kakor rečeno, hotel navesti samo posamičnosti, ki pa so karakteristične in pojasnjujejo vse razmere.

Z ozirom na te razmere si ne moremo kaj, da bi ne izrazili svojega obžalovanja, da je sicer velepoštovani državnik, ki je sodeloval pri sestavi koalicije, da je državnik, katerega slovenski narod že dvajset let pošilja v to zbornico, vse to prezrl ali pa udušil v sebi (Živahno odobravanje in ploskanje.), da je mislil, da se moremo s samim konservativizmom zadovoljiti.

Gospoda moja! Konservativem ima dvojen smisel. Mi Slovenci nimamo prav za prav ničesar konservirati. (Prav res!) Preteklost je za nas vrsta krivic. Če pa s konservativizmom razumete to, da se ne zgódi nič novega, pri čemer bi se ne jemal obzir na stare razmere, da se vse, kar je novo, razvijaj organsko iz starega, potem smo mi pravi konservativci iz prepričanja.

Ali razvoj hočemo imeti, ne pa prestanek in mir in z ozirom na tak vladni pro-

s poučevanjem. Vsled tega trpel je nedostatek, kateri je polagoma sicer, vendar pa neizprosno — izpodkopaval zdravje njegovo. Ko je v drugem letu dobil Knaflevo ustanovo, bilo je že prepozno. Vsled trpljenja in stradanja uselila se mu je v prsi neizlečljiva bolezen, katera ga je konečno primorala iskati zavetišča v občni bolnici.

Predno je ta korak storil, poslal je svoji materi še nekoliko od ustanove prihranjenih goldinarjev, pisoč jej ob jednom, da se mu je začelo sedaj prav dobro goditi. Sirota mati, ne sluteča grozne resnice, odgovorila mu je, da se ga spominja vsak dan v molitvi; poslej pa da bode zlasti hvalila Boga za njegovo dobrotljivost nasproti ljubljenu njenemu sinu. Ni pa pozabila pristaviti, naj jej v bodoče ne pošilja več denarja, češ: da ga bode sam nujneje potreboval, ona pa da pri svojih sosedih nahaja dobrotljive podpore dovolj. —

Bilo je sveti večer, ko smo našli mladega trpina v bolnici. Moglo je biti devet. Siromak se je polagoma zazibal v spanje, katero pa ni bilo dobrodejno zanj; kajti pred očmi mu je ustajala domača vasica in sredi nje ljuba ona kočica, v kateri je današnji večer tako mnogokrat delal jaslice sebi in

materi v radost. Zbudil se je z globokim vzdihljajem in kri mu je bruhnila iz ust. Paznik, ki je po zdravniškem naročilu moral posebno bedeti nad njim, priskočil mu je v pomoč. Podal mu je utešljivega leka.

V tem stopi v dvorano njegov prijatelj, pravnik Mirko Stržinar. Izprosil si je bil dovoljenja, da sme nocojšnji večer prečnti ob postelji bolnikovi. Tine se je prihoda njegovega neizmerno razveselil. Sedšemu na stol poleg postelje njegove, položil mu je velo in koščeno svojo roko v njegovo desnico in prosil ga je, naj mu pove, kaj delajo nocojšnji večer tovariši, katerim sredstva niso dopuščala poti v domovje in prazničnega veselja v krogu rodbinskem. Mirko prizadeval si je utešiti radovednost prijateljevo. Pripovedoval mu je, kam je povabljen ta ali oni in kje se snidejo ostali, da v prijateljskem pogovoru in ob veselem petji pričakajo polnočnice. Globoko je vzdihnil Tine. Spomnil se je, da je pred letom tudi sam bil še v njihovi družbi, kjer je tovarišem čital malo razpravo o svetem večeru na Slovenskem; razpravo, kateri je sledil pomenek o narodnih šegah in navadah o prelepili božičnih praznikih. Tudi letos bi hotel biti tam;

gram nismo smeli odlašati ter morali zapustiti parlamentarno zvezo, da bi se ne mislilo, da podpiramo tako politiko. (Odobravanje.)

Nekateri Slovenci pa so ostali v tej zvezi. S kakim namenom so ostali, to nam je povedal častiti gospod predgovornik. Oni imajo iste nazore, kakor mi, iste smotre, kakor mi, ločila nas je samo različna taktika.

Ti gospodje so vezani. Obljubili so slovesno, da krenejo na tisto pot, na katero smo krenili mi, ako se ne ugodi tirjatvam, katere vsi stavljamo — ne koncesije, ta beseda mi je zoperna (Živahno odobravanje), kajti koncesije so dajatve, katerih po pravu ni smeti zahtevati, mi pa imamo zgolj tirjatve, ki temelje na državnih osnovnih zakonih.

Vzlic temu je te dni neki list, ki je v najožji zvezi s članom te skupine poslancev, ki so ostali v zvezi, trdil o teh poslancih, da prav za prav nimajo naloge, zahtevati koncesij, ampak jim nakladal še smešno nalogo, da imajo v zavezi ostati zategadelj, da preprečijo nemškoliberalno vlado. (Glasen smeh.)

Slovenska žurnalistika se je vzlic vsi svoji ne-jedinosti temu soglasno uprla. Žurnalistika je izjavila, da o taki nalogi rečenih tovarišev neče ničesar vedeti, nego da od njih zahteva, naj izposlujejo izpolnitev naših tirjatev ali pa naj zapusté klub in s tem koalicijo in vlado.

Vzlic temu morem v imeni klubovih svojih tovarišev izjaviti, da votiramo vladi provizorij.

Storimo to zategadelj, ker zmatramo pobiranje davkov in davščin kot potrebno za pokritje tekočih upravnih troškov. Storimo ja to tudi še zategadelj, ker mislimo tako kakor naši v klubu ostali tovariši, da ni izključeno, da si vlada ogleda naše razmere in jih sanira.

Mislimo, da ni izključeno, da bodeta ekscelenci Plener in Wurmbrand, ki sta tako ozko zvezana s svojo stranko in v tako tesnem kontaktu z njo, da bodeta tej stranki rekla: Gospodje, saj imamo vendar državne osnovne zakone, ti pa so za to, da se izvrše, in vedno ne morejo ostati neizvršeni.

Ker mislimo, da to ni izključeno, ampak da se morda zgódi, votiramo provizorij. Sedaj stojimo na stališči opazovalca. V kratkem bodemo videli, v koliko hoče vlada našim tirjatvam ustreči. Ako pa smo se s tem domnevanjem motili, našli nas bodete v boju na strani drugih Slovanov, tam, kjer bodemo uvaževani sicer ne vsled naše številnosti, pač pa z ozirom na milijone Slovanov, katere zastopamo v tej zbornici. Po mojem mnenji prepričali se bodo potem vsi krogi, da se ta država ne bo mogla prej lotiti izvrševanja svojih življenskih nalog, dokler slovenski narodi ne dosežejo ravnopravnosti ne samo na papirji, ampak dejanski. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 22. decembra.

Karakterističen glas o situaciji v Cislitvanski.

Bismarckovo glasilo „Hamburger Nachrichten“ priobčilo je v četrtek dopis z Dunaja, pisau pod prvim utisom zaključene parlamentarne

toda — ne, ne: hotel bi biti dalje, dalje na jugu. Hotel bi biti v horni kočici pri skrbni materi svoji; hotel bi jo pritisniti na sinovsko srce svoje tako, ko nikdar še; hotel bi jej povedati, kako neizrekljivo ljubi to ubogo, vsled trpljenja, nedostatka in skrbi sključeno ženico, katere vse misli so bile vedno le pri njem. A prikovan je na posteljo v dalnjem tujem mestu.

Molčé zrl je vanj Mirko. Na licu njegovem videl je hud duševen boj in zdelo se mu je, da bere raz njega britke misli, ki so mu navdajale srcé. — Slutil je, da so ubogemu prijatelju štete ure. Najraje bi se bil, videč trpljenje njegovo, razjokal ko dete; a skrb, da bi s tem ne pogoršal stanja bolnikovega, zavračala mu je pod trepalnice sileče solze. Dolgo sta molčala prijatelja in ljubezni polno zrla drug drugemu v oči; le semtertje je Mirko obrisal mrzli polt s čela bolnikovega.

Zdajci se začuje zamolklo bobnenje zvonu s stolpa votivne cerkve. Mirko pogleda na uro; bila je najst. Tine pa se polahko vzdigne v postelji, rekoč: „Odleglo mi je. Tako lahko se čutim. Pojdiva na polnočnico.“

Prestrašeno sklone se k njemu Mirko. Hotel

kampanje. Pisatelj, očitno dobro informovan, je zelo unet za ministerstvo Windischgrätz Plener ter pravi, da sicer še niso premagane vse težkote niti izpolnjene različne nadeje, da pa je vendar moči gledati brez skrbi v bodočnost. Izvestni krogi navzdel so novemu ministerstvu priimek „zimski vlada“, češ, da ne bo živelo čez zimo, a vlada je po dopisnikovem mnenju že dokazala svojo eksistenčno silo in siromašni parlament, kakor ga je krstil neki nemški liberal, postal je zopet mogočen faktor. Vlada zaupa koaliciji, ta pa vladi. Ker je mnogo važnih gospodarskih vprašanj rešiti, zato so stranke, podprajočo vlado, postavile v stran vsa narodna, politična in verska vprašanja, dobro vedoč, da bi ta utegnila vladi podkopati stališče. Sedanja parlamentarna pavza porabila bo vlada, da ublaži nasprotstva in umiri javno mnenje, da bi se potem mogla lotiti rešitve narodnostnega vprašanja. Tudi ni dvoma, da bo Windischgrätzov kabinet zastavil vse sile, da omerogoti delovanje tistih ekstremnih narodnih politikov, kateri, kakor na pr. Miadočehi, teže za tem, da bi razvneli prebivalstvo do te mere, da bi postal njega šovinizem nevaren držav. Od Nemcev bo vlada zahtevala isto samozatajevanje kakor od Slovanov in ne bo ničesar storila, kar bi moglo v Slovanih obuditi skrb za obstanek. Zjedinjo pa bo — o tem naj bodo dr. Elvard Gregc in somišljeniki njegovi prepričani — delovala na to, da se doseže mej Čehi in Nemci sprava, ter našla sredstva, da v jugoslovanskih krajih ne nastanejo mladočeške razmere. . . . O slovanski koaliciji se dopisnik — najbrž kak oficijozus — ne izreka nič kaj prijazno. Nemcem pa pravi, naj jih to ne plaši, da bodo morali nekaj časa vaditi se v samozatajevanju, saj imajo upanje, da se obrne kmalu na bolje. Pozicija njihova je sedaj dobra, novi kurs meri na nje utrjenje in na ustanovitev nemške prevlade v Avstriji.

Hrvatski deželni zbor

V seji deželnega zbora hrvatskega dne 20. t. m. govoril je znani profesor Piverić zaradi katerega so bili pred nekaterimi meseci tako viharni volilni boji v Zagrebu. Mož je seveda član madjarske stranke, dasi je svoj čas kot podpredsednik bivšega centra sedanjemu sistemu delal odločno opozicijo. Ta govor Piverićev je bil dosti zanimiv. Govornik je najprej po najnovejšem svojem prepričanju pojasnjeval razmerje mej Ogersko in Hrvatsko od leta 1792. sem. Madjarsko stranko, kateri pripada, proglasil je kot naslednike starih Hircsev, češ, da je nagodba z Ogersko realizovala težnje in želje Hircsev. Trdil je tudi, da varuje ta nagodba pravice Hrvatske do Bosne in Hercegovine kakor gledé Dalmacije, gledé Krajinke pa omenjal izreka slovečega domoljuba Hircsa grofa Janka Draškovića, češ, da se bo morda z božjo pomočjo in po cesarjevi milosti doseglo zjedinjenje. Gledé Dalmacije rekel je Piverić, da se zjedinjenje še ne bo tako kmalu doseglo, ker Dalmatinci nečejo nič slišati o nagodbi z Ogersko, zaključil pa svoja izvajanja z obžalovanjem, da se hrvatska inteligencija poganja za nedosežne smotre.

Program nemadjarških narodov na Ogerskem

Zastopniki naroda rumunskega, slovaškega in srbskega dogovorili so se, da priredé kongres nemadjarških narodov na Ogerskem. V to svrhu imeli so pred kratkim posvetovanje in se zjediniili na vkupni politični program, čegar bistvene točke so te-le: Integriteta dežel ogerske krone, solidarno postopanje v vseh narodno-političnih vprašanjih; dejanska izvršitev narodnostnega zakona in razširjenje pravic nemadjarških narodov, uvedenje splošne, neposredne in tajne volilske pravice; pravična razdelitev volilnih okrajev; liberalen zakon o društvih in shodih in končno abstinencija od vseh volitev v parlament, dokler trajajo sedanje nepravilne razmere.

Vnanje države.

Škandal v srbski skupščini.

Predvčerajšnjim nastal je v srbski skupščini, koncem generalne debate o državnem proračunu pre-

cejšen škandal in to vsled polemike, ki je nastala mej finančnim ministrom Vujčićem in naprednjaškimi poslanci. Vujčić je dolžil naprednjake, da so državo spravili v velikanske dolgove in vrh tega s katastrofo pri Slivnici, ki je državi prouzročila 80 milijonov dinarjev, pahnilo Srbijo v sramoto. Naprednjaki so odločno ugovarjali, radikalci pa kakor zbesneli tolkli ob klopi in kričali: Res je! Vodja naprednjakov, Garašanin, upil je nekako slovesno: To so same laži! Hrup in upitje je bilo velikansko. Naprednjak Vukašin Petrović odgovarjal je finančnemu ministru in rekel, da je slabi finančni položaj, v katerem se nahaja Srbija, posledica slabe unanosti in notranje politike in da so radikalci sami zanj odgovorni. R-kriminacije so bile prav rezke in svedočijo, da se je oživilo staro nasprotstvo mej radikalci in naprednjaki.

Nemška svoboda.

Pruski ministerski predsednik grof Eulenburg je s posebno okrožnico poklical državnim uradnikom v spomin cesarski ukaz iz l. 1882. v katerem se je reklo, da so vse vladne naredbe osebni čini vladarjevi in da so zategadelj državni uradniki vezani, zastopati vladno politiko tudi pri volitvah in se vzdržati vsake agitacije zoper vlado. Ministerski predsednik je temu cesarskemu ukazu dodal še iz svojega grčajo, da se bo disciplinarnim potem postopalo proti vsem uradnikom, ki bi se ne pokoravali tej naredbi in agitovali ali le glasovali zoper vlado, sosebno pa še proti tistim, ki bi se oklenili socialstov.

Dopisi.

Iz Dolenjskega, 19. decembra. [Izv. dop.]

(Dijaška kuhinja v Novem Mestu.) Ne glede na to, da vidi vsak narod v svoji mladini vse dobro za svojo prihodnost in deloma tudi sedanjost, ima mladina še nekaj posebnega v sebi, kar vleče na-se z nepremagljivo silo, kar navdušuje ali obuja milosrčnost in ne dopušča nikake jeze proti njej. Ona nastopa polna življenja v vsem svojem dejanju, nobena skrb ne kali mirnega pogleda njenih jasnih oči, težave življenja jej še niso nagubale gladkega lica, zaupno, polna sladkih nadej obrača svoje poglede v viharni svet. Mlado življenje se pač vsakomur omili. Zlati čas prve mladosti, — kdo se ga v poznejših letih rad ne spominja! — Starost naj se pripravlja za grob, mladina mora naprej. Naj ima kruh že kakoršenkoli, želodec si mora napolniti, potem se da na prostem v solnčnem svitu pošteno rajati, če tudi že noben podplat več ne drži, če je tudi gornje usnje na čevljih že večkrat zašito in če mrzel veter pripihava lahko obleko, ki kaže razpoke po ledjih in drugod. Želodec mora dobiti svoj delež! To velja o vsej mladini, naj že postane pozneje kmet, obrtnik, uradnik, ali kar si bo. Pač lepo znamenje naše kulture je to, da je milosrčnost nasproti mladini prodrla na površje v vseh slojevih prebivalstva. Ne vpraša se več, če je dotični kmetskega ali meščanskega rodu, požrtvovalno skrbé starejši ljudje za vse, kar se imenuje otrok. Novejši čas opazimo v naših trgih in mestih lepo navado, da se dobrodelno skrbi za otroke, ki obiskujejo šolo iz oddaljenih vasij, da dobé opoludne kaj gorkega v želodec; najdejo se celo milosrčne gospé, ki revnejšim za zimo preskrbé potrebnih gorkih oblačil. In to podpiranje ubogih otrok se vsem zdi kot nekaj ob sebi umljivega. S tem se pa naša uboga mladež, ki je primorana pri premožnejših ljudeh prositi tega ali onega, izogne mučnim prošnjam, ki so nekateremu toliko nadležne; mladina lažje prosi in pre-

jema, ko vidi, da jej dobrotniki radi ustrežejo. Mi Slovenci zamoremo v tem oziru s ponosom na svojo preteklost gledati, če se domislimo že davno ustanovljenih inštitutov, kojih naloga je, podpirati uboge naše dijake v vsakem oziru. V Celji je bil po Slomšek in drugi južnoštajerski duhovščini ustanovljen deški seminar; ravno tak seminar obstoji tudi že veliko let v Ljubljani. Reči smemo, da so bili skoro vsi naši boljši talenti in duševni delavci, ki so se od tedaj mej našim narodom pojavili, v času svojih gimnazijalnih študij dobili hrano in stanovanje v omenjenih dveh zavodih.

V začetku so se vzprejemali v ta zavod revni dijaki brez ozira na to, kam se mislijo po dokončanih gimnazijalnih študijah obrniti; pozneje, okoli leta 1868., se je od gojencev zahtevalo, da se morajo posvetiti samo teološkim študijam. Če je bilo to slednje prav ukrenjeno ali ne, če je bilo to v intencijah ustanovnikov teh zavodov ali ne, tega ne mislim tukaj preiskovati; vsekako pa sta ta dva zavoda zelo veliko pripomogla k temu, da je poslal mali slovenski narod precejšnje število izbornih talentov v svet, ki so, vzgojeni v vroči ljubezni do domovine, pozneje pogumno vztrajali v boju za narodne pravice, pomogli našemu ljudstvu do njegovega sedanjega političnega ter socialnega stališča ter povzdignili njegovo literaturo na lepo stopnjo. Ker sem bil sam gojenec jednega teh zavodov, vem iz lastne skušnje, da sta bila zavoda zlasti v letih 1860 do 1870 prav mojsterski urejena. Bilo je v njih le toliko prisiljenosti, kolikor je je bilo za vzdržanje uzonega reda neobhodno treba; za to, da se gojenci vsestransko izobrazijo, pa so se voditelji toliko prizadevali, kakor v malokakem zavodu. Kamorkoli so nas pozneje razna pota življenja privedla, na vesele čase, ki smo jih preživeli v teh zavodih, preskrbljeni z vsem, kar treba, se je vsakdo rad spominjal in bil iz srca hvaležen onim, ki so z visokodušnimi darovi ta dva zavoda ustanoviti pomagali in onim, ki so jih vodili. Kateri teh gojencev, ki je na Celjski gimnaziji se učil, se z veseljem ne spominja profesorja Ramorja, prof. Krušiča! — Tak zavod za uboge, pridne in talentirane dijake bi morala imeti vsaka gimnazija. Ni mi znano, kako da se zdaj ravna z gojenci v teh zavodih, (oni v Celji se je preselil v Maribor) vendar tako, kakor se je to v prejšnjih letih godilo, sta bila ta dva seminarja idealna zavoda, in narod slovenski si ni ustanovil nobenega zavoda, ki bi bil zanj večje vrednosti, kakor ta dva. Ne pretiravam, če trdim, da se je v teh zavodih vcepila mladeničem trdna podlaga v nravnem in znanstvenem oziru, ki se je pozneje upirala vsakemu viharju ter vroče domoljubje, ki ni nikdar prenehalo. To so eminentno produktivne ustanove. Dolenjska ni ravno uboga, vendar danes niti dežela, niti prebivalci niso v takim položaju, da bi mogli za uboge nadarjene dijake kaj posebno izdatnega žrtvovati. Ker se pa pričenjate dežela in država za Dolenjsko zanimati ter se tudi domoljubni možje trudijo za povzdigo materijelnega stanja našega ljudstva, bo najbrž v ne predolgem času tudi Dolenjska dobila prijaznejši obraz in se bo tudi pri nas kak mož našel, ki bo kak večji kapital obrnil za ta namen, da se za našo gimnazijo ustanovi seminar za uboge, nadar-

➤ Dalje v prilogi. ➤

ga je z desnico objeti okolo vratu; a v tem trenutku omahne Tine na vzglavje in z globokim vzdihljajem izdihne mlado svojo dušo. Mirko mogel mu je izkazati le še poslednjo ljubav — zatisniti mu oči.

* * *

Istega večera brlela je v borni, leseni koči sredi polupozabljenih vasic v samotnem gorskem zatišju na Gorenjskem leščerba. S slabotno svojo lučjo osvetljevala je borno pohištvo, obstoječe iz mize, postelje, ter nekoliko stolov in klopij. Na čelešniku sedela je slabotna ženica ter molila rožni venec. Odmoloviš ga, odloži molek, zleze s čelešnika ter sede za mizo. Iz miznice potegne skrbno zganjen papir. Odvije ga. Bilo je v njem shranjenih kopa pastircev. Ko jih sirota starka zagleda, ulijo se jej po lici solze in glasno zajočé.

O kakošni spomini vstajali so jej pred dušo! Bila je nekaj srečna mati. Kopa zdravih otrok skakljalo je okolo nje. Teško sicer, a vendar pošteno preživela sta jih z možem. Prišla pa je kruta bolezen in pobrala je vse zaporedoma, naposled pa še očeta njihovega. Jedini spomin nánj ostal je

ubogi ženic v sinu, ki se je porodil po smrti očetu in kateremu so pri krstu dali ime Tine. On jej je bil sedaj jedina radost, jedina tolažba. Zanj je le živela in zanj se trudila. In koliko sreče za ljubeče materino srce, ko ga je s pomočjo dobrosrčnih ljudi mogla poslati v mesto v šolo. Bogati sosedje zavidali so njo ubogo kočarico za tacega sina, kajti odlikoval se je vedno mej svojimi součenci. Kako srečna in zadovoljna je bila, kadar je ljubljeno dete prišlo na počitke. Zlasti sveti večer, kako rada sta se vedno pogovarjala o bodočnosti, katero si je Tine slikal v najkрасnejših barvah. Jaslice je nje Tine znal tudi vedno narediti tako lepo, da so jih potem hodili občudovat vsi sosedje. Odkar pa je pred več ko letom dnij odšel na Dunaj, kamor mu je sicer odsvetovala a ne branila, nima več veselega svetega večera. Jaslice ne dela več. Jedina tolažba jej je molitev in pa ogledovanje pastircev, katere je priredil pred leti njen Tine.

Danes, kako veselo je povsod! Pri sosedih napravljajo jaslice in krajšajo si čas, kar jim ga ostane do polnočnice, s pripovedkami in šalami. Tudi njo vabili so sosedje, naj pride k jednemu ali

drugemu, da ne bode tako sama; a ostala je raje doma. Tu vsaj more, ne da bi jo kdo motil, misliti na svojega Tineta, svojo tolažbo in svoj ponos. Da se mu dobro godi sedaj na Dunaji, pisal jej je sam. Tolaži jo to sicer, vendar bi ga pa rada nočejšnji večer imela doma, oh! tako rada!

V tako in jednako premišljevanje utopljena, ni niti čula zvonu župne cerkve, ki je v drugič vabil vernike k polnočnici. — —

Toda čuj! Kaj je to? — Žvenkljanje zvončkov. — Da zares, sani postale so pred kočjo. „Oh Tine! Tine! Ti si se pripeljal!“ vzklikne starka polna blaženosti, pograbi leščerbo in hiti odpahovat vežna vrata. — —

Za Boga! Kaj pomeni to? Vse je tiho. Le iz daljave glasi se še zvon župne cerkve. Iz sosednjih hiš pa se razliva skozi okna rudečkasta svetloba po zamrzlem snegu. O sanéh in o Tinetu ni sledú.

Ko da svojim očém ne verjame, stopi ženica pred vežo in — niti zavedajoč se, da je bosa — hiti okolo kočice. — A sanij in Tineta ni bilo. „Tine! ti si bolan! In še pisal mi tega nisi!“

jene dijake. Kar pa je že zdaj pri nas neobhodno potrebno, to je ustanovitev dijaške kuhinje. — Že stanovanja gimnazijskih dijakov v Novem Mestu so le prevečkrat slaba, nezdrava; vendar zima ne traja ravno posebno dolgo in ob lepem vremenu se na prostem že tudi najde kako prijetno mesto. Toda stradati morajo ubogi mladeniči in stradanje je za vsakega človeka veliko zlo, največje pa za mladega. Rad bi si napolnil lačni želodec bodi s čim koli, pa dobi le malokedaj toliko, da se more vsaj dvakrat na dan do sitega najesti. Res je, da storé Novomeščani zelo veliko za uboge dijake, vendar je še premalo. Odkar jim je garnizija odvezeta ne morejo več storiti, kakor storijo. Posve-tovali so se tukajšnji mladinojubi že večkrat, kako bi se dobila vsaj dijaška kuhinja; dolgo časa se ni ničesar doseglo. Tu pa je profesorju na naši gimnaziji gosp. dru. Jos. Marinku prenehala potrpežljivost, napel je vse svoje moči, — in dobili smo dijaško kuhinjo. Ta gosp. profesor je v par letih nabral toliko prostovoljnih doneskov, da se je sezidala hiša, ki je danes kakih 14.000 gl. vredna in je last tukajšnjega društva rokodelskih pomočnikov. Obrtniški stan je ravno tako važen, kakor vsak drugi; v Novem Mestu imajo mladi obrtniki svoj lastni dom, kjer se morejo shajati, zabavati in izobraževati. G. dr. Marinko je prišel do srečne misli, da bi se dal k tej hiši prizidati nov oddelek in ondi nastaniti toliko zaželjena dijaška kuhinja. Mož je ves navdušen za to idejo. Že prihodnje leto se bode ta novi del te hiše dozidal in kakor gosp. dr. Marinko stvar razume, bo gotovo tudi stroške za to delo v nekaterih letih nabavil. V tem oziru ne pozna ta mož nobenih političnih za nas Slovence pogubljivih nerodnostij, za katere se drugi in pogostoma tudi on sicer kaj radi poganjajo. Ubožnejši dijaki naj vsaj po jedenkrat na dan dobivajo dobre, tečne hrane, ne da bi jo morali kakor berači po meščanskih hišah iskati, — tako si misli mož, in brez dvoma se mu bo posrečilo. Pri dijaški kuhinji v Novem Mestu zberimo se vsi Dolenjci kot darovalci in vsi podpiramo prijatelja mladine gosp. dr. Marinka pri tem lepem podjetju. Bodi liberalce ali klerikalce, — naši ubogi dijaki imajo dober apetit in naši dijaki so ljubeznivi, pridni mladeniči. Torej Dolenjci, da bo naša gimnazija dosegla dovoljno število dijakov, da se ne bo govorilo, da morajo Vaši sinovi v Novem Mestu lakoto trpeti, dajte, kolikor lahko pogrešate, — in nabralo se bo kmalu mnogo! Dolenjska je doslej za občeno korist doprinašala le neznatne žrtve, — za svoje sinove bo menda že kaj več storila. Dobra ideja gosp. dra. Marinka naj se sijajno uresniči, da se bo moglo tudi o nas Dolenjcih reči, da nočemo zaostajati za ostalim svetom v humanem podpiranju svoje revne mladine. Če bomo tudi ta prepotrebni zavod srečno pod streho spravili, potem se bo lahko reklo, da doprinaša mali slovenski narod za svojo učečo se mladino primeroma večje materijelne žrtve, kakor najbogatejši narod avstrijski. S—c.

Iz Škofje Loke, 21. decembra [Izv. dop.] (Raznosterosti.) Že dolgo niste dobili poročila od nas in tudi danes vam ne vem nič kaj veselega poročati. Da imamo tudi pri nas že dvojni tabor liberalcev in klerikalcev, to menda že veste. Sicer ne vem, zakaj so nas krstili liberalce, saj smo vendar

vzklikne v bolestni slutnji ž-nica in vrne se žalostno v koč, ne zapahnuvši niti vežnih durij za seboj. Tu zgrudi se, tresoča se na vsem telesu, na trdo posteljo. Še solze — to olajšilo gorjá — zastale so ubogi ženi.

* * *

Ker Snojevka sveti dan ni vstajala, prišle so sosede pogledat, kaj jej je. Našle so jo v postelji v strašni vročici. Stregle so jej kolikor so vedele in znale in kolikor jim je dopuščala njihova krščanska milosrčnost. Po zdravnika niso poslale, ker ni bilo nikogar, ki bi ga bil plačal.

Nedolžnih otročičev dan prinesla je potovka z bližnje pošte drobno pisemce. V njem naznanjal je Mirko Stržinar, da je njegov prijatelj Tine Snój sveti večer izdihnil svojo dušo in da bodo telesne ostanke njegove tovariši njegovi položili daleč od domovja v tujo zemljo.

Sirota mati niti ni izvedela za to pismo, kajti od Štepanjega dne se ni zavedela več; poslednji dan leta pa je izdihnila svojo dušo.

Sosede, ki so od nje izvedele ves dogodek svetega večera, dejale so: Tine je pó-njo prišel.

ravno taki, kakor smo bili pred desetimi, dvajsetimi in tridesetimi leti; Čitalnica je ista kakor je bila pred 31. leti, ima mej drugimi listi tudi „Vaterland“, „Slovenca“ in „Danico“ in vendar je videlo nekaj gospodov v obiskovanji čitalnice zgubo večnega življenja. Čitalnica, v kateri je bil mnogoletni ud rajnik naš župnik g. Bl. Šoklič, zdela se jim je najedenkrat zbirališče framasonov in jednake zalege. — Izstopili so in osnovali so si novo društvo: „slov. bralno društvo“. Mi smo koj s početka z veseljem pozdravili ta novi pojav narodnega gibanja v Škofji Loki. Pa bridko smo se varali. „Bralno društvo“ služi tem gospodom le v to, da netijo strankarsko sovražstvo. Že lansko leto poročali smo vam, kako so izbacili na predlog našega slavnega zobodra „Slov. Narod.“ Tudi letos se ubogemu „Narodu“ ni godilo bolje. V nedeljo je imelo naše „bralno društvo“ svoje občno zborovanje. Na zborovanje pripeljali so se iz Ljubljane milostljivi gospod — knezoškof? Ne — ampak njih adlatus gosp. dr. Krek, privatni docent bogoslovja in modroslovja na Ljubljanski gimnaziji. Seveda so se ta gospod po drugih opravih pripeljali v Loko. Baš slučajno pa je moralo biti isti dan zborovanje „bralnega društva“ in ravno tako slučajno prišli so ta gospod na to zborovanje. In kaj so povedali? Ubogi „Slov. Narod“ poslali so v dno pekla, naj se tam peče, češ, da zabavlja čez papeža, čez škofa in — horrible dictu — celo čez kaplane. Za njim oglasil se je naš klerikalno-nemškutarakodomoljubni kaplan g. E. Rskel je: „Če bi mi „Narod“ naročili, bila bi to za nas silna kľofuta“. Moj sosed me je dregnil in mi zašepetal na uho: „Saj bi jo zaslužili“. — Čudno je, kako je letos propal „Narod“. Pri zborovanju bilo je navzočih 19 udov, od katerih jih je bilo 9 za „Narod“. Ker pa ima „bralno društvo“ nekaj Ljubljanskih udov le pod tem pogojem, da se ne naroči „Narod“, bali so se, da ne bi potem društvo popolnoma razpalo. Vstal je predsednik in izjavil, da ne prevzame predsedništva, ako se naroči „Narod“. Tako še do glasovanja ni prišlo in kar na vrat na nos sklenilo se je, da se „Narod“ ne sme naročiti. To je tedaj tisti „jednoglasi“ sklep, ki ga navaja „Slovenec“ v svoji številki od 18. decembra t. l. Le ne preveč slave peti našim „zavednim“ klerikalcem! Od teh devet mož so že štirje izstopili in upamo, da jim bo tudi drugih pet sledilo iz društva, v katerem nosi zvonec par mežnarjev pod pokroviteljstvom svojih vsegavednih kaplanov. In kaj imamo v našem „bralnem društvu“ mesto „Naroda“? Risum teneatis! — „Das interessante Blatt“. Tedaj ta židovski list vam je bolji kakor naš „Narod“. Gospoda mežnarji in kaplani, če se že bojujete proti „Narodu“, pa se vsaj nikari ne — blamirajte! Neki star in izkušen Ločan, s katerim sem govoril o teh novodobnih razmerah, dejal mi je: „Vpijejo, da véra peša; béra jim peša, pa ne vera, ker so taki, ljudje jim ne zaupajo več.“ Saj tudi ni čudno, če jim ne zaupajo, ako pravi naš brumni kaplan g. E. pri izpraševanju deklicam: „katera bo največ dala, se bo nič prašana.“ Toda naj bo dovolj tega. Le tako naprej gospoda klerikalci in kmalu bomo imeli v Loki spomenik gospoda E, držčnega v roki „Das interessante Blatt“. — Naša čitalnica se je jela zopet gibati. Na jour-fix h shajajo se udje k pošteni zabavi. V kratkem napravila bo čitalnica več veselice in nado-mestila zamujeno. — Z žalostjo pa moram omeniti, da se pri nas za dično družbo ss. Cirila in Metoda veliko premalo brigajo. Vzlasti naše narodne dame bile bi lahko malo bolj vnete za to prekristno družbo in že zdavnaj bi bilo čas osnovati pri nas žensko podružnico.

Iz Trebnjega, dné 20. decembra [Izv. dop.] (Razne novice.) Naše „bralno društvo“ imelo je dne 17. t. m. svoj občni zbor, kojega so se do malega vsi udje udeležili, ter pokazali s tem, da jim je zares prepotrebno društvo pri srci. Kakor je iz poročila tajnikovega razvidno, napreduje društvo vrlo in neprestano navzlic vsem oviram in neugodnim lokalnim razmeram. Število udov raste od dne do dne in v kratkem, — upamo, — ne bode več izobraženega Trebnjčana, ki bi si ne štel v čast, biti ud bralnega društva. Dasi je društvo bilo v preteklem letu na 16 člankov naročeno, kar je za naše razmere gotovo veliko, vendar se je pri občnem zboru sklenilo, se od novega leta naprej naročiti tudi na „Agramer Tagblatt“, koji bi pač ne smel manjkati v nobeni slovenski bralni sobi. Istotako naročilo se bode društvo za naprej tudi na „Slovensko knjižnico“ v Gorici, koja prinaša izvrstno berilo, in je gotovo torej naša dolžnost, da

podpiramo tako koristno podjetje. Pri občnem zboru sklenilo se je tudi, osnovati poseben pevski zbor, ter določiti redne pevske vaje, koji sklep je bil od navzočih burno pozdravljen, kajti vseh iskrena želja je pač, da se petje, ki je v zadnjem času pri nas popolnoma zaspalo, zopet obudi in tako naše dose-daj popolnoma mrtvo društveno življenje zopet oživi. Da pa bode društvo svoje sklepe tudi izpolnilo, ter blagi in koristni namen društva popolnoma doseglo, za to nam je pač najboljši porok novovoljeni odbor, ki je sestavljen iz sledečih gospodov: c. kr. okrajni sodnik J. Klobučar, predsednik, dr. Otmar Weselko, blagajnik, odborniki: c. kr. notar Emil Orožen, lekar-ničar Janko Ruprecht, Vilj. Tomic, trgovec, Al. Jerše in F. Pehani, učitelja. — Namestnika: gg. J. Petrovčič, trgovec in J. Malenšek, gostilničar.

Sneg, ki nas je letos tako zgodaj obiskal, vzel je zopet slovo, zato smo pa z blatom preobilo preskrbljeni, kojega sicer pri nas nikdar ne primanjkuje. Zlasti cesta, ki pelje iz Trebnjega v grad, kjer se nahaja c. kr. okrajno sodišče in davkarija, nahaja se zares v sila „blatnem“ stanu in vsak, ki ima pri c. kr. sodnji ali davkariji opraviti, mislil bi lahko, da pride po tem blatu v kako bosansko vas, ne pa v grad oziroma k c. kr. okrajnemu sodišču v Trebnjem. Mislimo, da lastniki tega gradu, ako zamorejo prejemati visoko stavarino od c. kr. uradov, bi morali tudi skrbeti za to, da se pot k tem uradom primerao popravi. — Tudi o naši pošti bi se dalo marsikaj reči, a za danes naj opozorimo samo nekatere kranjske in bližnje štajerske poštne urade, da je Trebnje na Dolenjskem na Kranjskem, ne pa kje v Bosni ali Hercegovini, kakor nam je v zadnjem času več pisem došlo, ki so bila v Trebnje adresirana, a so poprej romala v Trebinje (!) In kdo bi se potem čudil, ako potrebuje pismo iz Maribora v Trebnje štirnajst dni!

Domače stvari.

— (Biskup Strossmayer — Šentjakobsko-Trnovski ženski podružnici sv. Cirila in Metoda) Presvetli biskup Strossmayer zahvalil se je na dopisnem poročilu Šentjakobsko-Trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda s sledečim listom: „Slavnoj Šentjakobsko-Trnovskoj ženskoj podružnici sv. Cirila i Metoda u Ljubljani. Čast mi je ovim izjaviti toplu moju hvalu na pripislanom mi društvenom poročilu. Bog dragi blagoslovio slavno društvo, i to tim prije i tim više, što ga rukovode ženska srdeca, koja sa svom nježuosti duše svoje spajaju ljubav prama Jusu sa ljubavju prama slovenskom narodu i prama milozvučnom jeziku njegovom! — Sa osobit m poštovanjem slavnomu društvu odani — Strossmayer m. p. biskup U Djakovu dne 14. decembra 1893.

— (Slovensko gledališče.) Prihodnja slovenska predstava bode sv. Štefana dan, 26. t. m. Igrala se bode ljudska igra s petjem v 3 dejanjih „Krivoprišežnik“, po Anzengruberjevem „der Meineidbauer“ za slovensko gledališče priredil J. K. Ta igrokaz, ki je še zdaj repertoorna igra boljsh nemških gledališč in tudi dvornega gledališča na Dunaji, je lansko leto, ko se je prvokrat predstavljaj na slovenskem odru, dosegel prav lep uspeh. Gotovo bode tudi letos privabil mnogo občinstva v gledališče in napolnil vse prostore. Unauje rodoljube opozarjamo, naj se pravočasno oglasé za sedeže pri gosp. Češarku v stari čitalniški trafiki v Šleu-burgovih ulicah. — Prihodnja operna predstava je v četrtek dne 28. t. m. in sicer prvokrat „Čarostrelec“, romantiška opera v 3 dejanjih od Weberja, o kateri je nepotrebno govoriti obširneje, ker jo itak pozna vsak prijatelj glasbe. Priprave, ki se delajo za uprizoritev, so nam porok, da se bode predstavljala prav dostojno.

— („Radogoj“) pristopil je za ustanov-nika z doneskom 100 kron g. dr. Fran Jurtele, odvetaik v Šmariji pri Jelšah. Slava vrlému rodo-ljubu! Naj bi našel obilo posnemovalcev mej štajer-skimi Slovenci, kateri doslej, žal! ne ocenjujejo za-dostno tega prevažnega društva.

— (Agitacija za „Rodoljuba“.) V očigled velikim oviram, katere se delajo „Rodoljuba“, pozdravili smo s posebnim zadoščenjem ukrep vrlih Postojinskih rodoljubov, dobivati naročnike na „Ro-doljuba“. Kakor se nam javlja, pridobil je gospod Anton Ditrich že nad 60 naročnikov na ta prekori-riatni list in sicer največ kmetov, vih tega pa je nabral še nekaj prostovoljnih prispevkov, da se po-

šilja „Rodoljub“ tudi nekaterim siromašnejšim obrtnikom. Prav srčno želimo, da bi g. Ditrich našel mnogo posnemovalcev.

— (Tekst k operi „Čarostrelac“.) ki se bode pela v slovenskem gledališču 28. t. m., je kakor znano dobiti pri knjigotržcih A. Zagorjanu in J. Giontiniju, v trafiki pri g. Šešarku in na dan predstave pri biljeterjih. Občinstvu je zelo priporočiti, da se poprej natančno pouči o vsebini opere iz tiskanega teksta, kajti pri predstavah se običajno izpusti precejšen del dialoga v prozi. Sicer pa nekateri prizori libreta niti v glasbeni niso. Ker je lepa po gosp. Funteku izvršena prestava tudi literarne vrednosti, ukrenilo je „Dramatično društvo“, izdati popoln tekst po izvorniku, tedaj tudi tisti del, ki se običajno nikoder ne predstavlja in ki ni uglasben!

— (Promocija.) Na Graškem vœučilišču bil je včeraj promoviran gosp. Hugon Kartia iz Šmarija pri Jelšah doktorjem prava. — Vrlemu rodoljubu srčne čestitke.

— („Slovenska Matica.“) Odbor „Slovenske Matice“ naznanja čestitim društvnikom, da se letošnje društvene knjige začno razpošiljati okoli srede januarja.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista poslali so kot kronski dar: G. dr. F. Jurtela, odvetnik v Šmarji 10 kron, katere je daroval gosp. prof. Andrej Jurtela v Stavropolu v Kavkazu. — G. L. Čop iz Most na Gorenjskem 20 kron, katere so darovali: Gospa Schrey, gg. Ažman, Šoklič, Bulovec, Jeglič, Rev, Grom, Warl, Noč, Prešeren Ivan, Prešern Simon, Čop Marija, vsak po 1 krono, in 8 kron neimenovanci. — Iz Radne pri Sevnici Fani Šega 6 kron, katere so darovali: G. Fani Šmilik, gg. Ant. Planinec, Al. Račič, Jos. Dobovšek, Jos. Willenpart in pošiljateljica, vsak po 1 krono. — Skupaj vzprejeli smo danes 36 kron, katere izročimo vodstvu. Živile rodoljubne darovalke in darovalci in njih nasledniki!

— (Vodstvu družbi sv. Cirila in Metoda) so izročile čast. odbornice ženske Šent Jakobsko-Trnovske podružnice za novoletnico 200 gl.; — 100 gl. je že četrta pokroviteljina te podružnice; pokroviteljicne pravice so se pa podelile odbornici, gospici učiteljici Ivanki Praprotnikovi; 100 gl. je podružnih prispevkov za leto 1893. — Ko bi slovenski svet tako uneto znal delovati za družbo, kot uprav čast. odbor imenovane podružnice, potem bi pa ne zidala družba samo ljudskih šol, povzpela bi se lahko do gimnazij. To misel priporočamo za uvaževanje te prihodnje praznične dneve.

— (Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dne 20. decembra svojo LXXIII. sejo. Navzočni: Tomo Zupan, prvomestnik; dr. vitez Bleiweis, Ivan Hribar, Anton Koblar, Luka Svetec, podpredsednik; dr. Jos. Vošnjak, denarničar; Andrej Zamejec, Anton Žlogar, zapisnikar. Službeno zadržani: Gregor Einšpieler, Matej Močnik, Ivan Murnik. Od nadzorstva: Fran Povše. Prvomestnik omenja, da je po časnikih povabil rodoljubno občinstvo, naj bi se mesto božičnih, novoletnih, velikonočnih voščil blagovolilo odkupovati v korist naši družbi, kar jej je to leto že naklonilo lepih prispevkov. — Denarničar naznanja dohodke in troške od zadnje seje. Želeti je, da do konca leta dopošljejo svoje nabirke še one podružnice, ki so s svojimi pošiljatkami do zdaj zastale. Ker se konecletno sklepajo denarni računi, zgodi se potem, da se v Vestniku ne more izkazati noben prispevek, če se za tekoče leto nabrana vsota ni pravočasno doposlala. — Zapisnikar naznanja tekoče stvari in njih rešitev, kar se z odobravanjem vzame na znanje. — Razpošiljatev „Vestnika“ se je tako, uravnala, da ga podružnice dobé krog božiča in sicer v približno tolikem številu, kolikor štejejo društvnikov, da lahko vsem z njim postrežejo. Ako bi še kaj potrebovale za nove člane, naj se blagovoljno zgledajo pri vodstvu, ki jim Vestnik dopošlje. — Priložilo se je po nekoliko izvodov družbine knjižnice, da bi jo slavna načelnistva razpečavala v družbino korist. — Dovolilo se je nekaj nagrad in podpor. — Ustreglo se je prošnjam za nakup šolskih knjig za slovenske oddelke na Koroškem. — Dovolilo se je darovati več poučnih knjig. — Odredilo se je potrebno zastran Velikovoške šole in Mariborskega zabavišča.

— (Deputacija okrajnega cestnega odbora za Ljubljansko okolico,) gospodje

Jakob Matjan, Lovro Kavčič in Vinko Ogorelec, poklonila se je danes gospodu c. kr. vladnemu svetniku ter okrajnemu glavarju za Ljubljansko okolico Ivanu Mahkoto ter mu v znak njegovih obče znanih zaslug izročili srebrno namizje s sledečim napisom: „Velečastitemu visokorodnemu g. Janezu Mahkoto, c. kr. vladnemu svetniku in okrajnemu glavarju, — okrajni cestni odbor Ljubljanske okolice hvaležno spominjajoč se uspešnega in blagohotnega delovanja. — 1883—1893.“

— (Silvestrova veselica,) katero priredi slov. del. pevsko društvo „Slavec“, bode letos v dvorani starega strelišča, katero je ravnateljstvo krajske hranilnice društvu blagohotno brezplačno prepustilo. Iz obširnega vzporeda, katerega priobčimo v jedni prihodnjih števil, omenimo, da sodelujejo iz prijaznosti gđna. Slavčeva, g. Alojzij Bittner, strojevodja deželnega gledališča, kateri priredi več zanimivih in zabavnih točk, ter da je g. A. Trstenjak spisal monolog k alegoriji starega in novega leta. Obeta se torej slavnemu občinstvu veliko zabave o konci starega in v začetku novega leta.

— (Diurnisti c. kr. deželnega sodišča Ljubljanskega) nas prosijo z ozirom na notico „Slovenskega Naroda“ z dne 20. t. m. pod naslovom „Novoletne nadloge“, da priobčimo to-le pojaskilo: Ni res, da bi diurnisti pošiljali na svojo roko brez vednosti svojega predsedništva od hiše do hiše svoje „inkasiste“ izražati občinstvu novoletna voščila; — pač pa je res in vsega obžalovanja vredno, da so nekateri posamičniki bili toliko neprevidni, da so brez vsake vednosti drugih nabirali novoletnico, katera se je pa dotičnikom odvzela in gospodom darovalcem proti lastnoročnemu potrdilu vrnila. Sploh pa diurnisti tega sodišča — vsaj velika večina — dasi živé v skromnih razmerah, dosedaj še nikdar niso bili strah tujih žepov.

— (Metulj o Božiču) je pač redka prikazen. Letos imamo tako toplo vreme pred Božičem, da je prijatelj našega lista vjel danes zjutraj na Rožniku rumenega metulja ter nam še živega prinesel v dokaz izredno mile zime.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 10. do 16. decembra. Novorojencev je bilo 20 (= 32.76‰), mrtvorojenci 3, umrlih 21 (= 34.32‰), mej njimi so umrli za legarjem (v bolnici) 3, za vratico (davico) 1, za jetiko 1, za vnetjem sopilnih organov 3, za želodčnim katarom 1, vsled starostne oslabelosti 2, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 9. Mej umrlimi bilo je tujcev 8 (= 38‰), iz zavodov 11 (= 52.3‰). Za infekcijskimi boleznimi so boleli, in sicer: za osepicami v bolnici 1, za škrlatico 1, za tifuzom 3, za vratico 1, za hripo 69.

— (Dolenjska železnica.) V mesecih september, oktober in november prevažalo se je na Dolenjski železnici mej Ljubljano Grosupljem in Kočevjem 38 676 oseb in 18 087 ton blaga (à 10 centov). Celotni dohodek znašal je 62.195 goldinarjev.

— (Šišenske čitalnice občni zbor) bo dan sv. Štefana dne 26. t. m. popoldne ob 1/3. uri, kakor smo že naznanili.

— (Efektivna tombola.) Finančno ministerstvo dovolilo je prostovoljnemu gasilnemu društvu v Begunjah v Radovljiškem okraju, da sme prirediti bodoče leto efektivno tombolo, katere dohodek se bode porabil za napravo gasilnega orodja.

— (Celjski „Sokol“.) Pri včerajšnjem zborovanju bil je izvoljen odbor za prihodnje leto in sicer za starosta dr. Jože Vrečko, za odbornike dr. Dečko, dr. Breačič, dr. Tomišek, dr. Mayer, drd. Glaser in Benčan, namestnikom dr. Kapus in cand. iur. Virant. Društvo je sklenilo, prirediti običajno maskerado dne 4. februarja 1894. l.

— (Gospod Josip Freuensfeld,) učitelj v Ljutomeru (Radinski), zbolel je letošnje poletje na želodci. O poslednjih počitnicah šel je bil iskat zdravja v solčno Primorje. Ker je bolezen postala povsem opasna, napolil se je dne 11. t. m. v Karlove Vane, a od tam so ga poslali v Prago v bolnišnico. Kakor poroča od ondot brzojavno izvestje, prerezali so mu dne 21. t. m. trebuh ter mu operirali želodec. Poročilo pristavlja, da bode bolnik okreval v šestih tednih, kar mu mi želimo iz vsega srca.

— (Nove nemške šole) na spodnjem Štajerskem dobé v Vitanju in v Šostanju, tako namreč hoče deželni šolski svet v Gradci. Ker pa nemških otrok v teh krajih ni dovolj, ali celo prav malo, lovili

se bodo slovenski otroci in ponemčevali v teh šolah.

— (Kmetško bralno društvo) goraje Šaleške doline bode imelo svoj občni zbor sv. Štefana dan 26. t. m. z običajnim dnevrim redom. Po končanem zborovanju bode prosta zabava.

— (Vinorejsko društvo za Ormoški okraj) ima dne 29. decembra 1893 ob 2. uri popoldne v dvorani Ormoške čitalnice svoj letošnji občni zbor. Dnevni red: 1.) Poročilo predsednikovo o društvenem delovanju leta 1893; 2.) Račun za leto 1893; 3.) Opravilna osnova za leto 1894; 4.) Proračun za leto 1894; 5.) Odobrenje kupne pogodbe z dne 18. decembra 1893 o nakupu zakupnih goric; 6.) Predlog odbora, naj se društvnikom brezplačno izroči ameriškega trsja korenik 10 350 kosov, rožja 10 000 kosov vkup 20.350 kosov. To ameriško rožje naj se društvnikom dovoli po 100 do 500 kosov različne sorte po vrati, kakor se zdej pri odboru oglasijo; 7.) Sprejem oglasil za dovoljenje brezplačnih rozg; pri oglasilu naj se naznani, ali pride trsje v pesnato, ilovno ali laporno zemljo; 8.) Sprejem novih udov in vplacilo zaostale društvenine; 9.) Slučajnosti.

— (Celovski mestni očetje in slovenski učini.) Kakor poroča „Mir“, so torej vendar mestni očetje Celovski sklenili preurediti mestni statut. Namestu 21 odbornikov se jih bode volilo 30. Ob jednem pa določuje statut nemščino kot jedini uradni jezik. Slovenskim ulogam se mora pridejati nemški prevod. Menda je bilo ravno to glavni nagib za predelavanje mestnega statuta. Ker pa novi statut očividno nasprotuje določilom §. 19. temeljnih zakonov, smo radovedni, kaj poreče na to ministertvo.

— (Akademični podobar g. Vekoslav Progar,) izdeluje zdaj nekatera umetniška dela za razna društva in cerkve na Koroškem. Za grofno Egger v Rottensteinu bode izklesal iz kararskega mramorja veliko skupino „Kristus vstaja iz groba“ za grofovski mavzolej. Po novem letu se poda g. Progar na daljše potovanje po Italiji, da nadaljuje svoje studije. Dije časa se hoče muditi v Rimu in v Benetkah. Želimo vrlemu rojaku mnogo umetniškega uspeha!

— (Urednik „Soče“ oproščen.) Poročali smo že ob svojem času, da je bil obtožen urednik „Soče“, gosp. Gabršček, ker je v listu objavil radodarne doneske za pokritje tožnih stroškov v pravdi s profesorjem Babschem. Prvi sodnik je izrekel, da ni pristojen. Zdej pa je bila vsled pritožbe držav. pravdnika nova obravnava in je bil urednik „Soče“ oproščen. Državni pravdnik naznanil je zopet priziv in bode stvar prišla v druge instance, torej bodo v jedni in isti stvari štiri obravnave.

— (Šolsko vprašanje v Gorici) Znano je, kako trdovratno se brani mestni zastop Goriški ustreči opravičeni želji slovenskih roditeljev ter ustanoviti slovensko šolo. Početkom tega leta pa je odprl dve novi italijanski ljudski šoli. Slovenci so ugovarjali, da bi ti šoli bili potrebni in zahtevali od deželnega šolskega sveta, da se zapreta te dve šoli. Dež. šolski svet ni mogel drugače, nego da je zaprl te dve nepotrebni. A kaj se zgodi? Mestni zastop se je pritožil pri ministertvu in novo ministertvo Windischgraetz-Plener odločilo je ugodno za mestno občino Goriško, ob jednem pa se očitalo dež. šolskemu svetu, da je prekoračil svoj delokrog in krusil avtonomije občine Goriške. Ta odlok je jako značilen in kaže, česa se nam je nadejati od koalicijske vlade.

— (Goriške novice.) Poslanec gosp. dr. Anton Gregorič je zopet zbolel, vendar bolezen zdaj ni nevarna, kakor javlja „Primorec“. — „Slovenske knjižnice“ izšel je 6. zvezek s krasno povestjo „Stara Romanka“, ki se bode končala v 7. zvezku, kateri izide v kratkem. Najtopleje priporočamo to izborno podjetje vsem Slovencem, da je prav izdatno podpirajo in se naročajo. — Hripa ali influenza hudo gospodari tudi po Goriškem in v nekaterih krajih je ni hiše, da bi ne bilo kakega bolnika. — Božičnica „Sloginih“ zavodov se je vršila prav lepo v čitalniških prostorih in je bilo 400 otrok obdarjenih deloma v čitalnici, deloma v šolskih prostorih. Slovenska po-zrtvovalnost se je pokazala tudi pri tej priliki sijajno. — V Ločniku bode božičnica dne 30. t. m. za otroke tamošnjega otroškega vrta, ki prav lepo napredujejo. — Zanimivo knjižico je sestavil gosp.

Ivan Breznik, davčni uradnik v Gorici namreč: „Kilometrischer Strassen-Anzeiger der gef. Grafschaft Görz und Gradisca“, ki utegne posebno dobro ugotoviti turistom, kolesarjem in potnikom sploh. — Sadjarsko društvo za Tolminski okraj se bode skoro ustanovilo in se skliče v kratkem občni zbor, ki bode potrdil oziroma preuredil pravila in volil odbor. — Poslednja številka „Primorca“ izšla je v večji obliki in prinaša na 8 straneh prav mnogovrstno berilo. Ako dobi dovolj novih naročnikov, ostane tudi nadalje tak.

(Opatijske novice.) Pše se nam iz Opatije 22. t. m.: Do 17. t. m. bil je čitalnica „Zore“ občni zbor, pri katerem so bili voljeni v odbor ti-le gospodje: dosedanji predsednik g. Ivan Fiamin zopet predsednikom, učitelj g. Rajčič tajnikom, g. Jakob Jurković blagajnikom in za pregledovalca gospoda A. Jurkoviča in B. Fiamina. Čistega prebitka ima čitalnica letos 122 gl. 92 kr. Čitalnica priredi meseca januarja plesno veselico, dne 3. februarja pa društven zabavni večer s plesom v proslavo letnice svojega obitanka. Čitalnica ima že lepo število članov ter je naročena na 8 hrvatskih, 3 slovenske in 3 italijanske liste. — Po osemdnevem lepem vremenu začelo se je dne 21. t. m. hkrati oblačiti, okolu 9. ure zvečer začelo je bliskati, grmeti in treskati, da se je vse stresalo. Okolu 11. ure nastal je vibar, ulil se je dež, pozneje pa je jela padati toča, debela kakor lesniki. To je trajalo do 7. ure zjutraj. Sedaj dežuje. Temperatura je padla, morje pa je silno razburkano, kar pa vender ne zadržuje lokalnega prometa mej Reko in Opatijo.

(Hrvatske novice.) Zagrebški opozicijski listi se pritožujejo, da se čimdalje več čisto madjarskih ali pa nemških plakatov vidi po mestnih vogalih ter zahtevajo, da se takovo preziranje deželne jezike zapreči na merodajnem mestu. — Svetega Jeronima društvo v Zagrebu razposlalo je ravnokar svojim članom štiri knjige, namenjene za to leto, mej njimi koledar „Danica“, ki je jako razširjen po vsem Hrvatskem. Knjige so prav ugodno božično darilo hrvatskemu narodu. — V raznih krajih dolnje Posavine bil je v torek zjutraj okolu 4. ure precej hud potres, katerega je spremljalo podzemsko bobnenje. — Kolera se še vedno širi vsled neugodnega vremena. V vasi Štitar v Vukovarskem okraju zbolelo je 11 oseb, izmej katerih so tri umrle. — V Špletu se je ustanovilo „društvo za prosvjeto puka“ pod predsedstvom gosp. dra. Gaja Bulata.

(Pes rešil človeka) Z Reke se poroča, da je tam nedavno necega večera padel v kanal Rčine neki dijak, kjer je zaman klical na pomoč, ko se je na urečo zapel mej neke vrvi, ki so ga držale, a se ni mogel sam rešiti. V tem prišla je mimo gospodinja g. Broža iz Sušaka s psom, ki je nosil v gobcu košaro z ribami. Ko pes zagleda mladeniča, položi košaro na tla in začne silno lajati, kakor da hoče priklicati ljudi na pomoč. In res je prihitelo več ljudij, ki so rešili mladeniča iz kritičnega položaja.

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

(Odlikovanje.) Profesor Teodor Mommsen dobil je od našega cesarja častno znamenje za umetnost in znanost. To je najvišje odlikovanje avstrijsko za delovanje na znanstvenem polju. (Statistika ločenih zakonov.) Najnovejša francozka statistika o ločenih zakonih podaje za primerjanje tudi številke iz d. uzh. držav. Na 10.000 zakonov pride ločitev: Na Irskem 14, na Francoskem 987, na Angleškem 139, na Ruskem 147, na Škotskem 225, na Norveškem 281, v Italiji 284, na Avstro-Ogerskem 414, v Belgiji 541, na Švedskem 651, na Pruskem 1481, na Saksonske 2628, na Danskem 3751, v Švici 472, v Hamburgu 5295.

(Koliko je vreden človek.) Praktični Amerikanci (drugi kdo težko da bi se pečal s tem) zračunali so poleg cene črncev, ki so jim nekdanj bili robovi, tudi vrednost belega človeka tako-le: Prvorojeno dete očeta delavca je vredno 25 dolarjev, v 10 letu še enkrat toliko. Ko zraste, da je za delo sposobno, je vredno 800 dolarjev, v 22. letu doseže najvišjo s ojo ceno 1200 dolarjev, potem pa mu polagoma pada vrednost, v 50. letu je vreden človek 600 dolarjev, v 70. — ako se visoko ceni 5 dolarjev, v 70 let star človek pa po tem računju ni vreden nič več in je le na škodo.

(Poskušen samomor v kaznilnici.) Neki življenja siti kaznjenev v Pankracu na Češkem, ki je obsojen na 14mesečno ožjo, hotel se je usmrtiti s tem, da je v samotni celici zažgal slamnjačo in se vlegel na njo, da bi zgorel. Zastavil je vrata, da bi nikdo ne mogel do njega, a pazniki so ušli v celico in odnesli hudo opečena kaznjenev. V sosednji celici pa je umrl od strahu neki kaznjenev, ki je bil že 80krat kaznovan. Zadel ga je kap.

(Zverina v ženskem krilu.) V Walker Valleyu poleg Novega Jorka živela je 28letna gospa Halliday, ki je zaporedoma vzela v zakon šest mož ter je obdolžena, da je vse umorila na grozen način, ali pa jih dala umoriti po skrivcih. Tudi jedna ženska in nje hči bili sta umorjeni v njeni hišici. Šestega moža truplo našli so malo pozneje na pol sežgano v hišici, ki je zgorela do tal. Zaradi tega požiga bila je obsojena „lepa Lucija“, kakor so sploh zvali gospo Halliday in je zdaj obdolžena še umora svojih mož. Glede prvega je že priznala, da je bila navzoča, ko je bil umorjen. Tudi se sodi, da je bila v zvezi z glasovitim Jakom. Sama priznava, da je bila navzoča pri „usmrtenju“ nekaterih zloglasnih dam.

(Čudno naznanilo zaroke.) Iz Šlezije se poroča, da se bode bivši kanonik, deželni in državni poslanec in urednik „Germanie“ dr. Adolf Franz, papežev hišni prelat zaročil s hčerjo necega vladnega svetnika. Zlaj se baje še vrše pogajanja mej dr. Franzem in mej katoliško cerkvijo, s katero bi se bivši kanonik rad poravnal z lepa in dobil papežovo dovoljenje za ženitev. Pred nekaterimi leti pododeloval je dr. Franz po duhovnem svetniku Gyrdtu več milijonov in sicer kot mandatar katoliške cerkve. Zdaj ponuja katoliški cerkvi skupilo iz premogovih jam pri Waldenburgu v vrednosti 2 milijonov. Lani odpovedal se je brez vidnega uzroka vsem svojim duhovnim dostojanstvom; zakaj je to storil, je zdaj pač razjasnjeno.

(Družice s palicami.) Te dni bila je v Londonu poroka grofa Esixa z Američanko Miss Grant. Poleg običajnega sijaja slovesnega čina bilo je pa še nekaj novega, kar je posebno zanimalo navzoče dame. Družice nosile so namreč mesto običajnih šopkov dolge palice z zlatimi držali, na katerih je bil vrezan monogram posilke. Na vsaki palici pa je bil pritrjen s trakom, primernim barvi obleke, šopek rož. Vse palice omislil je ženin. Tudi nevesta imela je mestu običajnega šopka s srebrom in slonovo kostjo okrašen molitvenik. Orglje igral je skladatelj Sir Artur Sullivan, ki je osobno znan z rodbino neveste.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 23. decembra. Ministerski predsednik knez Windischgrätz, trgovski minister grof Wurmbrand in minister Jaworski odpotovali z Dunaja na božične počitnice.

Praga 23. decembra. Deželno sodišče je dovolilo, da se bivši urednik lista „Neodvislost“, Anton Hajn, izpusti iz preiskovalnega zapora, če da 10.000 gl. kavcije. Prošnje zaprtih sotrudnikov Hajnovih, dra. Rašina, Sokola in Skabeta še niso rešene. Polcija zaprla zopet dve osebi, ker sta na sumu, da sta bili člana „Omladine“. V Rakonicah zaprla je policija devet oseb, na katere leti sum, da so v zvezi z atentatom na odvetnika Wolfa. V Nepomuku pri Plznu bili so precej veliki protisemitski izgređi.

Brno 23. decembra. Včeraj vršil se je tu shod zaupnih mož klerikalne stranke moravske. Predsedoval je grof Egbert Belcredi. Po daljši debati vzprejela se je resolucija, da hoče stranka podpirati Staročeha, a le če ne stopijo v nikako zvezo z Mladočehi.

Lvov 23. decembra. „Przegľad“ javlja, da se snide drž. zbor šele dne 28. februarja.

Budimpešta 23. decembra. Pred porotniki v Kolosu vršila se je včeraj kaz. pravda proti urednikoma rumunskega lista „Fora Poporului“ Russu in Necsiju zaradi hujskanja zoper madjarski narod. Russu je bil obsojen na šest mesecev zapora in 100 gl. glôbe, Neci na dva meseca zapora in izgubo 500 gold. od kavcije.

Bukurešt 23. decembra. Pooblaščenca podpisali včeraj konvencijo mej Avstrijo in Rumunijo.

Rim 23. decembra. V včerajšnji seji poslanske zbornice naznanil vojni minister general Mocenni, da je 7000 dervišev napadlo masavsko trdnjavo Agordat. Italijanska vojska je napadovalce sijajno premagala. Poslanci vzeli to poročilo z živahnim odobravanjem na znanje, samo Imbriani je ugovarjal, kličeč: Vojska zmaga v Afriki, doma pa mrjô ljudje lakote.

Pariz 23. decembra. „Agence Havas“ javlja iz Peterburga, da je ruski car lahko obolel.

Narodno-gospodarske stvari.

(Trgovska in obrtniška zbornica.) Trgovske in obrtniške zbornice seje, katera se je včeraj pod predsedstvom zborničnega predsednika Ivana Perdana v navzočnosti vladnega zastopnika c. kr. vladnega svetnika pl. Rilinga vršila, udeležili so se naslednji člani: Ivan Baumgartner, Ivan Dogan, Oroslav Dolenc, Fran Hren, Al. Jenko, Anton Klein, Fran Omersa, Tomo Pavšler, Avgust Skaberne, Fran Ksav. Souvan, Val. Sušnik in Jernej Žitnik. Ukaz bivšega trgovskega ministra, s katerim Nj. Prezvisečnost naznanja, da ga je Nj. c. in kr. Apostolsko Velečanstvo najmilostljiveje imenovalo ministrom za notranje stvari in v katerem se zbornici izraža najodkritosrčnejša zahvala za izdatno in uspešno podporo se je vzel z veseljem na znanje. Istotako je vzela zbornica na znanje ukaz Nj. Prezvisečnosti gospoda trgovskega ministra grofa Wurmbanda, v katerem naznanja, da ga je Nj. c. in kr. Apost. Velečanstvo imenovalo najmilostljiveje trgovskim ministrom in v katerem izraža prošnjo, da bi ga zbornica zaupljivo in krepko podpirala in v katerem ob jednem izraža, da bo tako važne interese trgovine in obrta najizdatneje pospeševal. Zbornica sklene bivšemu prevzisečnemu g. trgovskemu ministru izreči najodkritosrčnejšo zahvalo za krepko in uspešno delovanje v korist od zbornice zastopanih interesov in novega prevzisečenega gosp. trgovskega ministra zagotoviti, da bode po vsej svoji moči skrbela za to, da bode željam Nj. prevzisečnosti ustregla, in ga ob jednem tudi prositi za podporo njenega delovanja. Odbrova je vzela je zbornica na znanje, da je zbornični predsednik osebno se zahvalil bivšemu trgovskemu ministru za njegovo delovanje v korist obrta, trgovine in prometa in da je novega trgovskega ministra prosil za podporo, katero mu je ta tudi blagovolil obljubiti. Zbornica vzela je dopis g. c. kr. deželne predsednika z veseljem na znanje, da je visoko c. kr. ministerstvo za bogočastje in uk blagovolilo z ukazom z dne 10. oktobra t. l. izreči zborničnemu predsedništvu zahvalo, da je uspešno podpirala vodjo strokovne šole v Dečinu gosp. L. Lhotta pri njegovem preiskovanju o lončarskem obrtu na Kranjskem. — Zapisnik zadnje seje se odobri. Po nasvetu zborničnega svetnika Fran Ksa. Souvana se jubilejne ustanove po 25 gl. podele naslednjim onemoglim obrtnikom: Jakobu Kajbiču iz Motnika, Alešu Engelmannu iz Kranja, Jožefu Maderju iz Novegamesta, Francišku Jakliču iz Zatičine, Matiji Megliču iz Črnomlja, Janezu Peterca, Francišku Uršiču in F. Debevca iz Ljubljane. Na predlog zborničnega svetnika Frana Omersa se nasvetujejo za cenzorje pri filijali avstro-ogerske banke v Ljubljani naslednji gg.: O. Bamberg, I. Perdan, Baumgartner Iv., A. Ledenik, F. M. Regoršek in Ivan Knez; za trgovske prisednike pri tukajšnjem trgovskem senatu pa na predlog zborničnega svetnika, J. Baumgartnerja ti-le gospodje: Jos. Kordin, Jos. Luckmann, Fran Ksav. Souvan, Ivan Perdan, Alfred Ledenik in Avgust Skaberne. — Obsežno poročilo o pospeševanju lončarskega obrta na Kranjskem se vzame na znanje in se sklene v poročilu do c. kr. deželne vlade izreči se 1.) za imenovanje potovalnega učitelja, 2.) za ustanovitev strokovne šole, v kateri bi se poučevalo v risanju in modelovanju in 3.) za razširjatev te šole v keramično strokovno šolo v smislu poročila vodje Lhotta, kadar se dobe za to potrebne učne moči. Poročilo o pospeševanju slavnika obrta se vzame na znanje in se sklene izreči se v poročilu do visoke vlade in v ulogi do visokega deželne odbora 1.) za napravo uzornih nasadov, za pridelovanje dobre slame, 2.) za ustanovitev strokovne šole za pletenje in 3.) za dovolitev primernih premij onim kmetovalcem, kateri bi pridelovali za pletenje popolnoma sposobno slamo. Po nasvetu podpredsednika Antona Kleina se zbornični proračun za l. 1894. odobri. Po nasvetu zborničnega svetnika Avgusta Skaberne-ta se sklene izreči se za potrditev maksimalne tarife društva komisijonarjev v Ljubljani. Po nasvetu gosp. zborničnega svetnika Baumgartnerja se sklene priporočati, da se pravila bolniške blagajne, zadruge krojačev itd. potrdé. Po nasvetu zborničnega svetnika Fr. Hrena se izreče zbornica priporočati dovolitev še jednega semnja v Zagorji ob Savi in po nasvetu zbor. svet. Žitnika pa ne priporočati pomnožitve semnje v Ribnici in na Raki. Zbornica se izreče za povišanje skladnine pri glavnem colnem uradu v Ljubljani za dan in meterski cent od 1/2 kr. na 1 kr. Po nasvetu zborničnega svetnika Iv. Baumgartnerja je priporočati premembo sejskega reda v Ribnici v potrditev. Poročilo o upeljavi poučevanja o čevljarskem obrtu v Kropi se vzame na znanje in se sklene obrniti do slavne c. kr. dež. vlade in do slavne dež. odbora, da bi z dovolitvijo ustanov to podpirala. Zbornica izvoli gosp. zborničnega svetnika in člana državnega železniškega sveta Karola Luckmanna, da bi se udeležil pri Dunajski trgovski in obrtniški zbornici posvetovanja o izvolitvi poslancev za enketo, katera bo obravnavala vsled od nas že objavljene naredbe vis. c. kr. trgovskega ministerstva o pritožbah, ki so se prijavile glede prometnega pravilnika. — Gospod zbornični predsednik izreka zahvalo vladnemu zastopniku za izdatno podporo in gospodom zborničnim svetnikom za trudoljubivo delovanje v preteklem letu želeč, da bi bilo novo leto ugodno obrtu, trgovini in prometu.

Poslano.

Ponudil sem se pri banki „Slaviji“ v zavarovanje za večjo svoto. Banka odklonila je na podlagi zdravniških spričeval mojo ponudbo. Ker imajo avstrijske zavarovalnice med sabo pogodbo, da si morajo nazn. njati odklonjene ponudnike, nisem mogel pričakovati, da bi me po odklonitvi „Slavijinej“ mogla v zavarovanje sprejeti katerakoli iz njih. Zavaroval sem se torej gospodu Ledeniku na ljubo pri „Equitablu“.

Kmalu potem, ko sem to zavarovanje sklenil, dohajati so mi jela poročila, da gospod Ledenik zlorablja to okolnost pri svojem akvizicijskem delovanju, slikajoč stvar tako, ko da bi jaz sam dajal prednost „Equitablu“ pred „Slavijo“. Vsled tega nameraval sem vso zadevo pojasniti že lani v „Slov. Narodu“; a gospod Ledenik me je prosil, naj tega ne storim ter mi je zastavil svojo moško besedo, da mojega zavarovanja ne bode več rabil za vabo.

A gospod Ledenik pozabil je svoje obljube. Došlo mi je namreč v poslednjem času dvoje poročil, da se pri svojem delovanju slej ko prej sklicuje na moje zavarovanje, ne da bi pojasnjeval, da me je „Slavija“ odklonila. Prepuščajoč sodbo o takem ravnanju slovenskemu občinstvu samemu, izjavljam: da smatram banko „Slavijo“ in vsako drugo zavarovalnico, katera je podvržena popolni kontroli naših državnih organov, za mnogo varnejšo, ko ameriške zavarovalnice, med katere spada tudi „Equitable“.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1893.

(1227-3)

Ivan Hribar,
generalni zastopnik banke „Slavije“.

Poslano*)

(Tiskano kot inserat.)

Na „Poslano“ gosp. Elije Predovića, svinjskega trgovca tukaj, usojata si podpisani zadrugi pripomniti, da se ne mislita spuščati v nikako polemiko z ravno omenjenim svinjskim trgovcem ter naglašata še jedenkrat vse prej povedano in prosita slavni mestni magistrat, kateri naj blagovoli naše želje izpolniti, določiti mejo mej tedenskimi in letnimi sejmi in le na mesečnih in letnih sejmih dovoljevati eksportnim kupcem kupovanje pred 10. uro, zato pa varovati tukajšnje konsumente ob sredah in sobotah pred predkupovanjem, ker ta dva dneva še nista bila privilegovana javnimi sejmi.

Vse druge opazke svinjskega trgovca gosp. Elije Predovića v njegovem „Poslanem“ pa prepuščata podpisani zadrugi tukajšnjemu občinstvu v blagohoten razsodek ter konstatujeta, da je bilo njuno „Poslano“ prav umestno, kajti imenovali nismo nikogar, oglasil se je pa vender jeden. Brez uzroka menda ne.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1893.

Zadruga gostilničarjev itd. v Ljubljani.
Franc Ferlinz, načelnik.

Zadruga mesarjev v Ljubljani.

Jernej Čerue, načelnik. (1273)

*) Za vsebino tega sestavka je uredništvo le v toliko odgovorno, v kolikor zakon veleva.

Avstrijska specialiteta. Na želodec bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in upliva na želodec krepilno ter pospešilno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Škatljica 1 glid. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. Manj nego 2 škatljici se ne razpošilja. 5 (18-17)

Ugodna prilika.

Ker sva nakupila večjo partijo
jop, širokih plaščev in capes

sva v ugodnem položaju, iste zdatno izpod lastne cene prodajati. (1257-3)

Gričar & Mejač
v Ljubljani, Slonove ulice 11.

Do praznikov ostane trgovina ob delavnikih čez popoldne in v nedeljo dne 24. t. m. do 6. ure zvečer odprta.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Štev. 29. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 557

V torek, dné 26. decembra 1893.

Krivoprisežnik.

Ljudski igrokaz s petjem v treh dejanjih. Spisal L. Anzen-gruber. Na slovenski jezik preložil J. K. Režiser g. Ignacij Borštnik.

Repertoarna igra c. kr. dvornega gledališča Dunajskega.

Začetek točno ob 8. uri, konec po 10. uri zvečer.

Dramatično društvo.

Pri predstavi svira orkester slavnega pešpoika Leopold II., kralj Belgijcev št. 27.

Ustopenina:

Parterni sedeži od I. do III. vrste 80 kr., od IV. do VIII. vrste 70 kr., od IX. do XI. vrste 60 kr. — Balkonski sedeži I. vrste 60 kr., II. vrste 50 kr., III. vrste 40 kr. — Galerijski sedeži 30 kr. — Ustopenina v lože 50 kr. — Parterna stojišča 40 kr. — Dijaške in vojaške ustopenice 30 kr. — Galerijska stojišča 20 kr.

Sedeži, lože in ustopenice se dobivajo v stari čitalniški trafiki v Šelenburgovih ulicah in na večer predstave pri blagajnici.

V abonement na sedeže se ustopi lahko vsak dan.

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Prihodnja predstava bode v četrtek, dné 28. decembra 1893.

Umrli so v Ljubljani:

20. decembra: Jožef Svoboda, lekarnar, 52 let, Prešernov trg št. 2.

21. decembra: Rihard Janežič, umirovljeni hranilnični vodja, 73 let, Knaflcove ulice št. 4. — Franca Šulc, paznikova žena, 73 let, Marije Terezije cesta št. 14. — Andrej Valjavec, posestnik, 57 let, Emonska cesta št. 10.

22. decembra: Ivana Zotter, okrajnega zdravnika vdova, 80 let, Kongresni trg št. 6. — Mihajl Colnar, delavčev sin, 3 mesece, Streliške ulice št. 11. — Elizabeta Sperling, črkostavčeva hiš, 3/4 meseca, Florijanske ulice št. 23.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
22. dec.	7. zjutraj	733-6 mm.	4-4° C	sl. zah.	dež.	43-40 mm.
	2. popol.	737-3 mm.	5-8° C	sl. zah.	obl.	dežja.
	9. zvečer	740-8 mm.	5-0° C	sl. zah.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 5-1°, za 7-5° nad normalom.

Dunajska borza

dué 23 decembra t. l.

Skupni državni dolg v notah	97 glid.	45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	97	25
Avstrijska zlata renta	118	60
Avstrijska kronska renta 4%	96	45
Ogerska zlata renta 4%	116	40
Ogerska kronska renta 4%	94	—
Avstro-ogerske bančne delnice	997	—
Kreditne delnice	344	25
London vista	124	75
Nemški drž. bankovci za 100 mark	61	30
20 mark	12	27
20 frankov	9	98 1/2
Italijanski bankovci	44	50
C. kr. cekini	5	94

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, došle nam mej boleznijo, katerega vidni znaki so bili mnogo darovani (venci in častno spremstvo pri pogrebnem sprevedu našega iskreno ljubljenega soproga, svaka in strica, blagorodnega gospoda

Josipa Svobode

lekarja in predstojnika gremiju kranjskih lekarjev

izrekamo s tem svojo najprisrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 23. decembra 1893.

(1275) Žalujoča rodbina.

Naznanilo.

Sveta zadušna maša za pokojnega gospoda

Josipa Trinker-ja

brala se bode v sredo dné 27. decembra ob 9. uri v cerkvi sv. Petra. (1276)

Velika izber dobrih služeb

po božičnih praznikih za tu in drugod (tudi k 2 osebama); za priproste in boljše gostilniške zasebne in graščinske kuharice, jako dobra plača; — hišnice, gospodinja, pestunje, natakarice, natakarje, gozdnege čuvaja, ki sme biti tudi oženjen itd. itd. Zajedno se najbolje priporočajo nekoliko močnih dečakov (konjski hlapci), ki so zmožni obeh jezikov in rabljivi za vsako delo, z letnimi spričevali. — Več v posredovalnici G. Flux, Breg št. 6. (1271)

Prospekti o zdravilni in vododra-
vilnici Giesshübl - Puchstein se
pošiljajo zastoj in frankovano.

Priporočajo se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rudečim orlom, ker se jako pogostoma prodajajo ponaredbe (5-8)

Mattoni's Giesshübler slatine.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1893.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 3 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selsthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždano, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 06 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selsthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.

Ob 4. uri 30 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Curih, Genova, Pariz, Linc, Ischl, Budejovice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždano, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 55 min. zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Draždano, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Plzenja, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Ischla, Gmunden, Zell na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Draždano, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Eger, Marijinih varov, Plzenja, Budejovic, Solnograda, Lince, Gmunden, Lince, Steyra, Pariza, Genova, Curih, Bregnic, Zell na jezeru, Lend-Gasteina, Inomosta, Ljubnega, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Ob 4. uri 53 min. popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak s Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

Ob 6. uri 25 min. zjutraj v Kočevje.

Ob 12. uri 00 min. popoldne " " " "

Ob 6. uri 10 min. zvečer " " " "

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 8. uri 10 min. zjutraj iz Kočevja.

Ob 1. uri 01 min. popoldne " " " "

Ob 8. uri 46 min. zvečer " " " "

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 18 min. zjutraj v Kamnik.

Ob 2. uri 05 min. popoldne " " " "

Ob 6. uri 50 min. zvečer " " " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 51 min. zjutraj iz Kamnika.

Ob 11. uri 15 min. dopoldne " " " "

Ob 6. uri 30 min. zvečer " " " "

(12-279)

V svrhu spečavanja postavno dovoljenih državnih in mestnih premijskih srečk se iščejo
izurjeni agentje
proti visoki proviziji. Ponudbe Rudolfa Mosca v Bratislavi (Breslan) pod š. fro „G. 3014“. (12-2-3)

Štev. 20.743.

(1274)

Razglas.

Podpisani magistrat daje na znanje, da se sme od 1. januarja 1894 l. naprej

semenj za prašiče

vršiti le na mestnem, za ta semenj odločenem prostoru pred mestno klavnico poleg Gruberjevega kanala.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane dne 20. decembra 1893.

Mej dobrimi stvarmi najboljše

je kranjski

liker iz

planinskih zelišč

J. Klauer-ja

v Ljubljani.

Isti je nedosežen gledé do-
brote in blagodejno upliva na
prebavne organe. (1220-3)

Glasom analize sodnega kemika gosp. profesorja B. Knappitsch-a je ta kranjski liker iz planinskih zelišč popolnoma čist in brez vselj zdravnih škodljivih tvarin.

Podjetnik za gozdna dela

s 20 parov konj se išče. — Delo na Kranjskem za celo leto dnij zagotovljeno. Ponudbe pod „C. G.“ na anončno ekspedicijo A. Hirschfeld v Trstu. (1248—3)

Mala prodajalnica na prodaj!

V Hotički fari blizu Litije, je lepa hiša z malo prodajalnicoo na prodaj. Prodajalnica ima police in je urejena tako, da je je moči koj prevzeti, poleg nje so tri lepe sobe, klet, lep hlev in polje, katero ob hišo meji. Vse to odda se za 2000 gld. — Pri prevzetju plačalo se bude 500 gld. nakrat, ostala svota v letnih obrokih. — Več izve se pri lastniku te hiše gosp. Ivanu Wakoniggu, trgovcu v Šmarinem pri Litiji. (1240—3)

Na najnovejši in najboljši način umetne (694—50)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel, poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

Oljni ekstrakt za uho

od c. in kr. sekund. zdravnika dr. Šipek-a. Ta ekstrakt priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let avtoritete, ker odpravi vsako neprirojeno gluhost, uklanja takoj slab posluš, ušesni tok in vsako ušesno bolezen; dobiva se proti doposljati gld. 1-70 v vsej Avstro-Ogerski fran-kovano po pošti iz lekarn: glavna zaloga v lekarni „pri sv. Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni gosp. Ant. Kögla in v mestni lekarni v Zagrebu; nadalje pri Zanetti-ju v Trstu; Jožefu Cristofoletti-ju v Gorici; na Dunaji pri c. in kr. vojni poljski lekarni, na Štefanovem trgu št. 8, in pri lekarju Twerdy-ju, Mariahilferstrasse 106. — Pristno blago se dobiva samo v steklenicah z utisnjenim napisom: c. in kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaji. (1161—4)

Tinct. capsici compos. (PAIN-EXPELLER)

pripraven v Richtrově lékárně v Praze, všeobecně známý, bolesti utišující domácí lék k mazání, jest na skladě ve většině lékáren, láhev po 1 zl. 20 kr., 70 a 40 kr. — Při kupování třeba se míti dobře na pozoru a přijmouti jen láhve s ochrannou známkou „kotvou“ jakožto pravé. Ústřední zasylatelství: Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze. (1061—46)

Najnižje cene. Največji izbor. Preobleke. Popravila. **L. Mikusch** tovarna dožnikov Ljubljana, Mestni trg 15.

Vizitnice

(63—24) priporočila „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Za želodec.

(332—70)

Trnkoczy-jev

Cognac - grenčec

steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld. Slasten!

Učinkuje na želodec osvežujoče, krepilno, vzbuja tek in pospešuje probavo.

Dobiva se pri

Ubaldu pl. Trnkoczy-ju lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Za želodec.

Podpisaneec priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe, gospodom trgovcem

voščene zvitke in méd

za prodajo v škaših po 15, 20, 40 kg težkih prav po ceni. — Za čebelarje

izvrstni garantirani pitanec

v škatljah po 5 kg. a kg 50 in 60 kr., škatlja 30 kr., pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu. — Dobiva se med v satovji in pitanec v škaših po 20 40 kg prav po ceni. Za birmo, Božič, Miklavža itd. prodaja

raznovrstno medenino

na debelo in drobno.

Zaloga in prodaja

brinja in brinjevca

liter 1 gld. 20 kr., medeno žganje liter 1 gld., vse je lastni izdelek.

Kupuje tudi vsak čas méd v panjlih, sodčkih kakor tudi vosek in suho satovje po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se topla priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo

Oroslav Doleneec

svečar in lectar, trgovina z medom in voskom (1233—3)

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 10.

Najboljše voščilo svetá!

Fernolendt voščilo za čevlje.

Ces. kralj. dež. priv.

tovarna utem. l. 1835 na Dunaji.

To voščilo brez galice (vitrijola) se lepo črno sveti ter vzdržuje usnje trpežno.

Povsod v zalogi. (801-21)

Zaradi ponarejanj naj se pazi natanko na moje ime

Fernolendt.

Lekarna „k zlatemu državnemu jabolku“.

J. PSERHOFER'ja

Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, preje univerzalne kroglice

imenovane, zaslužijo slednje ime po vsej pravici, ker je v resnici jako mnogo boleznij, v kojih so te kroglice zares izvrstno učinkovale.

Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene in je malo obitelji, kjer bi ne imeli vsaj malo zalogo tega izbornega domačega sredstva.

Mnogi zdravniki so priporočevali in priporočujejo te kroglice kot domače sredstvo, vzlasti proti vsem boleznim, ki nastanejo vsled slabe prebave in vsled obstrukcij.

Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitke s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa 1 gld. 10 kr.

Če se poprej vpošlje denarni znesek, potem stane poštnine prosta pošiljatev: 1 zvitke kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zvitke 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko jeden zvitke se ne more pošiljati.)

Prosi se, izrecno „J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rudečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino J. Pserhofer-ja, 1 lonček 40 kr., s poštne prosto pošiljatev 65 kr.

Sok od ozkega trpotca Spitzwegerichsaft, 1 stekl. 50 kr.

Američansko mazilo zoper protin, 1 lonček 1 gld. 20 kr.

Prašek zoper pótne noge, cena škatljici 50 kr., s poštne prosto pošiljatev 75 kr.

Balzam zoper golšo, 1 stekl. 40 kr., s pošt. prosto pošiljatev 65 kr.

Angleški balzam, 1 steklenica 50 kr.

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu in inozemske farmacevtske specialitete ter se poskrbi vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. — Pošiljatev po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se preje vpošlje denar (najbolje s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatevah proti povzetju. (1164—6)

Trgovce z bivališčem v Trstu želi mladega moža za

kompanjona

v trgovini, ki se bavi z razpošiljanjem raznih pridelkov po pošti, z vlogo v najmanjšem znesku 4000 gld. Dobiček na teden do 200 gld. garantovan. — Le resne ponudbe blagovolijo naj se poslati pod „Postversandgeschäft 500“ upravištvu „Slov. Naroda“. (1270—2)

Večjo množino tirolskega in dolenskega

vina (874—35)

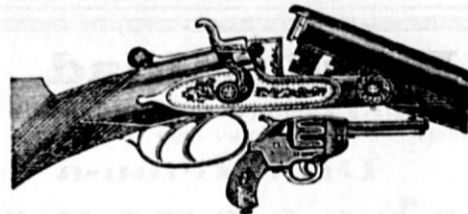
le pristno blago — ponuja po primerno niski ceni v posodah od 50 litrov više

Jos. Paulin v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

JANEZ OGRIS

« puškar »

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revolverje ter vse lovske priprave, patrone ter drugo streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse preiskušene na ces. kr. izkušavališčih ter zaznamovane z znamko tega zavoda (438—35)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. — Stare puške popravljajo se ceno. — Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Glasovita

radi svojega učinka, odlikovana radi svojih zdravilnih lastnosti s častno diplomom in zlato svetinjo na razstavi v Londonu in Parizu, z zlato svetinjo v Bruselju in Tunisu.

Želodčna tinktura

lekarka

G. PICCOLI-ja v Ljubljani je vspešno

dietetično sredstvo, katero krepča in zdravi želodec, kakor tudi opravlja prebavnih organov izbornu pospešuje. (173-47)

Izdelovatelj razpošilja jo proti povzetku zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., po 55 steklenic (zaboj tehta 5 kg) za 5 gld. 26 kr. — Poštino plača vedno naročnik.

Cena jedni steklenici 10 kr.

Ustanovljeno leta 1863.

Svetovnoznane (1021-9)
so samoizdelane, nagrajene

ročne harmonike

Ivana N. Trimmel-ja
na Dunaji, VII/3, Kaiserstrasse Nr. 74.

Velika zaloga

vseh glasbil

goslij, ceter, piščal, okarin, ustnih harmonik, ptičjih orgljic itd. itd., švicarskih ocelnih orgljic,

ki igrajo same od sebe in so nedosežne glede glasu, glasbeni albumi, kukala itd. itd. Knjiga z uzorci zastoj in franko.

Pravi zaklad

za nesrečne žrtve samooskrumbe (onanije) in tajnih razpašnostij je izborno delo

Dra. Retau-a
Sebeohrana.

Česko izdanie po 80. nemški izdaji, 8 27 podobami. Cena 2 gl. a. v. Čita naj je vsakdo, ki trpi na strašnih posledicah te razuzdanosti, resnični njegovi pouki rešijo vsako leto na tisoče bolnikov gotove smrti. Dobiva se v založni knjigarni „Verlags-Magazin R. F. Bierer“ v Lipskem (Sasko), Neumarkt 34, kakor tudi v vsaki knjigarni. (291-41)

Dobro, novo

SLIVOVKO

prodaja po 47 goldinarjev 100 litrov

Fr. Prijatelj (1210-9)

v Tržišču, pri Mokronogu, na Dolenjskem.

Proti kašlju in kataru, zlasti pri mali deci, proti zasliženju, boleznim v vratu, želodcu in mehurju se najbolje priporoča

Koroški rimski vrelec.

Najfinejša namizna voda.

V zalogi pri M. E. Supan-u v Ljubljani in pri Fr. Dolenc-u v Kranju. (196-43)

Odlikovani na svetovni razstavi (1886) v Čikagi s svetinjo.

UBERALL VORRÄTHIG 17 MEDAILLEN

LEICHTLÖSLICHER CACAO

Svarilo!

Izjavljam, da ne plačam nobenega dolga, ki ga naredi moj soprog Janez Oblak.

Radovljica, dne 20. decembra 1893.

Marija Oblak.

(1260-2)

Pri podpisani rudarski upravi se vzprejmeta

dva večča kotlarja

za tamošnje fužine.

Gledé natančnejših vzprejemnih pogojev, plače itd. naj se povpraša pri rudarski upravi Sinjako rudniškega društva „Bosna“, pošta Varcar-Vakuf v Bosni. (1250-3)

Vozni listki v Sev. Ameriko

(860-88)

pri

nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7^a **DUNAJ.**

Izborna postrežba. Najnižje pasajirske cene. Pojasnila zastoj.

Zobozdravnik

Av gust Schweiger

ordinuje (1272)

v hôtelu „Pri Maliču“

vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. ure.

Novo! Živec se umori brez vseh bolečin s cocaïnom. **Novo!**

DR. VALENTINA ZARNIKA

ZBRANI SPISI

I. ZVEZEK:

PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovjšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena knjižici je 1 gl., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani.

Fin

rezbarski predmeti

umetnijska dela, n. pr. razpela, kapelice za svetnike itd. itd

Kasete za lepotine

„ „ rokovice

„ „ tobak

„ „ smodke

„ „ pismene znamke

jako prikladna

z godbo,

ki igra

najlepše

znane

komade,

(1267-3)

božična darila!

Dalje punčike in vozički za punčike, ker je sezona pri kraji, po znani oeni. — Dalje velika množica

društvenih in otroških iger

Richterjeve sidro-omarice s kamenčki za postavljanje hiše, loterije, tombole, lesene igrače itd. pri

Kočevska domača obrt. **Fr. Stampfel-u** Kočevska domača obrt.

Ljubljana, Kongresni trg, Tonhalle.

Pristne ruske

gumijeve vrhne čevlje

prodaja v vsaki velikosti (1286-2)

J. S. Benedikt

v Ljubljani, na Starem trgu.

!! Darila za božične praznike !!

po prav nizkih cenah.

Priporočam vsake vrste žepne ure, stenske ure in prav lep ure z nihalom, nove vrste veržice, uhane, prstane, za pestnice in vse, kar v to stroko spada

Pa še nekaj novega!

Slučajno sem v Švici veliko blaga in po ceni kupil, ter je hočem tudi po ceni razprodati.

Za prav obilen poset se priporoča

Fran Čuden

preje Slonove ulice, zdaj Glavni trg št. 25. (1107-10)

Najboljše železo

prodaja

A. C. AHČIN

pri „zlati kosi“

v Ljubljani, Gledališke ulice h. št. 8.

Posebno priporočam

orodja prve vrste

za (115-43)

rokodelce in poljedelstvo.

Za pile

in vodne žage

kakor za

kose

se garantira, da so dobre.

Grobni križi,

šine za obloke, kuhinjska oprava itd.

Tvrdba
Frana Detter-ja

v Ljubljani, na Starem trgu št. 1

priporoča svoje

šivalne stroje in slamoreznice.

Tu se tudi prodaja po znižani ceni samo nekoliko rabljena, tatov
in ognja varna (1188-8)

večja blagajnica.

Naznanilo o prevzetju.

Čast mi je najudaneje naznaniti p. n. občinstvu in spoštovanim go-
spodom gostom, da sem prevzel gostilniške prostore

„pivovarne Perles“

v Slonovih ulicah.

Prizadeval si bodem z dobrimi pijačami, tečno kuhinjo, ki je
že od poprej na dobrem glasu, in pazljivo postrežbo ugoditi vsem zahte-
vam mojih spoštovanih gostov v teh ozirih ter beležim, proseč blagohot-
nega poseta,

z velespoštovanjem

(1245-2)

Fran Anzlin.

Samo še malo dnij!

Žrebanje že dne 28. decembra 1893

ogerske državne dobrodelne loterije.

Glavni dobitnik 60.000 gld.

Vkupni dobitki 160.000 gld.

Srečke po 2 gld. se dobé: pri loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti (Budimpešta,
Hauptzollamt, Halbstock), — pri vseh loterijskih, solnih in davčnih uradih, pri mnogih
drugihi uradih, pri „Mercurju“ na Dunaji in pri vseh mestih in znatnejših mestecih
postavljenih organih za prodajanje srečk.

Budimpešta, dne 1. avgusta 1893.

(109-8)

Kralj. ogersko loterijsko ravnateljstvo.

Gričar & Mejač

v Ljubljani, Slonove ulice

priporočata

Zimske gospodske obleke	od gld. 14.—
„ deške	„ „ 10.—
„ otroške	„ „ 4.—
„ vrhne suknje	„ 15.—
Menčikove z pelerinom	„ 15.—
Sacco iz lodna	„ 8.—
Kožušne sacco (oposum)	„ 23.—
Hlače	„ 3.50
Spalne suknje	„ 10.—
Havelocke	„ 12.—

navzgor.
Vse po najboljšem dunajskem kroju.

Dalje

veliko izbér

najmičnejših novostij

v
gospojinskih in dekliških konfekcijah,

Velika zaloga (300-6)

mufov, boa, čepic za drsalce, ovratnikov itd.

Najboljše izdelano

perilo in kravate.

Sch. Kneipp

Neobhodno potrebno za vsako gospodinjstvo je
Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava
z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odredi
kvarnemu uživanju nemešane ali z surogati mešane bobove kave
in da je moč prirediti mnogo sladnejšo, poleg tega zdravejšo
in tečnejšo kavo. — Nепrekošana kot primesek k na-
vadni bobovi kavi. (417-36)

Priporoča se zlasti za gospé, otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod — 1/2 kile po 25 kr.

Pri od
Gričar-ju & Mejač-u

v Ljubljani

Slonove ulice šte. 11

se dobé (1255-3)

spalne suknje

9

goldinarjev
navzgor.

Solidne, zložne, močne
in čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upogneno
pohištvo samo iz napo-
jenega masivnega lesa

Josipa Verbič-a

v Bistri, pošta Borovnica.

(345-39)

Orodja za listnato žaganje v kasetah

(Laubsägewerkzeuge)

drsalnice

sobna telovadna orodja

različne

petrolejske svetilke

priporoča za (1266-3)

božična in novoletna darila

Andr. Druškovič

trgovec z železnino, na Mestnem trgu št. 10.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro uph-
vajoče sredstvo proti
kurjim očesom,
žuljem na pod-
platih, petah in
drug m trdim
praskam
kože.

Veliko
priznanih
pism je na
ogled v

glavni razposiljalnici:

L. Schwenk-a lekarna

(302) Melding-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in
obliž varstveno zamko in podpis,
ki je tu zraven; torej naj se pazi
in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristnega imajo v Ljub-
ljani J. Swoboda, U. pl.
Trnkóczy, G. Piccoli, L.
Grečel; v Rudolfovem
S. pl. Sladovič, F. Haika;
v Kamniku J. Močnik;
v Celovci A. Egger, W.
Thurnwald, J. Brnba-
cher; v Brezavi A. Aich-
inger; v Trgu (na Ko-
roškem) C. Mener; v
Beljaku F. Scholz, Dr.
E. Kumpf; v Gorici G.
B. Pontoni; v Wolfs-
bergu A. Huth; v Kra-
nski K. Savnik; v Rad-
goni C. E. Andrieu; v
Idriji Josip Wardo; v
Radovljici A. Roblek;
v Celji J. Kupferschmid.

Ta obliž dobiva se le v jednej velikosti po 60 kr.
Zahtevaj izrecno Luser-jev obliž za turiste.

Mala oznanila.

V „Narodni Tiskarni“ so izšli ter se dobivajo tudi pri gospodu Antonu Zagorjanu in pri družih knjigo-tržicah nastopni koledarji za leto 1894:

Stenski koledar **Skladni koledar** **Dijaški koledar**

za leto 1894.

za leto 1894.

za l. 1893/94.

Cena komadu 25 kr., po pošti 28 kr. Cena komadu 50 kr., po pošti 55 kr. Cena komadu 60 kr., po pošti 65 kr.

Pod Trančo št. 2.

Najnižje cene.

Veliko zalogo

Klobukov

priporoča

J. Soklič.

Najvišje cene.

Gledališke ulice št. 6.

J. Levec (64)

trgovina z deželnimi pridelki v Ljubljani, pri mesarskem mostu

Kupuje vsakovrstne rastline, semena, korenine, rože za zdravila, kakor Arnikove rože, Sentjanžve koreninice, bele kresnice, češminova zrnja, smrekovo seme, tršljikovo lubje, ržene rožičke in druge poljske pridelke. Seno za konje in govejo živino v večjih množinah. Trgovina z raki. Blago kupuje po završjih cenah.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (66)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

FRAN S. BARAGA

— slikar — (405) 1

na Emonski cesti št. 10

priporoča se p. n. občinstvu in visokocastiti duhovščini za slikanje cerkvâ, znamenj, novih stavb, sob, za barvanje hiš sgrafito, za firme in dekoracije po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah.

Jos. Stadler

stavbeni in galanterijski klepar in uradno potrjeni vodovodni instalatêr na Starem trgu št. 15

priporoča se za vsa v njegovo stroko spadajoča stavbinska dela v mestu in na deželi, kakor tudi za popravila. **Vodovodne naprave** vsake vrste prevzemlje ter z vso natančnostjo in poročtvom izvršuje. — Troškoverniki pošiljajo se na zahtevanje zastoj. (67)

R. Ranzinger

spediter

na Dunajski cesti šte. 15

prevzema vsakovrstne izvožnje in dovožnje na c. kr. državni in c. kr. priv. južni železnici z zagotovilom točne in cene izvršbe. (65)

Ustanovljeno leta 1847.

J. J. NAGLAS

tovarna pohištva

v Ljubljani, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

Zaloga jednostavnega in najfinejšega lesenega in oblaženega pohištva, zrcal, strgarskega in pozlatarskega blaga, pohištvene robe, zavës, odej, preprog, zastiral na valjcih, polknov (žaluzij). Otroški vozički, železna in vrtna oprava, nepregorne blagajnice. (69)

Restavracija „Pri Zvezdi“

cesarja Josipa trg.

Velik zračni vrt, stekleni salon in kegljišče.

Priznana izvrstne jedi in pijače in skupno obedovanje.

(70) **F. Ferlinc**, restavratêr.

F. BILINA & KASCH

Židovske ulice št. 1

priporočata svojo bogato zalogo vseh vrst rokovic, tako od usnja (lasten izdelek), kakor tudi od drugega blaga. **Kirurški obveze** (le lasten izdelek), jamčeno najboljše vrste, z raznimi kirurškiimi pripravami. Velika izbira **kravat, hlačnikov, krtač, glavnikov, mila in parfumov**. Vse po najnižjih cenah.

Josip Reich

Poljanski nasip, Ozke ulice št. 4

priporoča čast. občinstvu dobro urejeno **kemično spiralicno**

v kateri se razparane in nerazparane moške in ženske obleke lepo očedijo. Preginjala vsprejmo se za pranje in crâm v pobarvanje. V barvariji vsprejma se svilnato, bombažno in mešano blago. Barva se v najnovejših modah. (147)

ADOLF HAUPTMANN

tovarna

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

v lastni hiši

v Ljubljani, na Resljevi cesti št. 41.

Filijala:

Slonove ulice št. 10—12.

Evgenij Betetto

tovarna za metlje

v Ljubljani, Florjanske ulice št. 3

priporoča čast. občinstvu in gg. trgovcem svojo veliko zalogo vsakovrstnih **metelj**

od najfinejših do najcenejših po najnižjih cenah. Ceniki so na razpolaganje zastoj in franko. (156)

Brata Eberl

Ljubljana, Franciškanske ulice 4.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (146)

Glavni zastop **Bartholi-jevoga originalnega karboliteja**. Maščoba za konjska kopita in usnje.

SPRAJCAR IVAN

stavbeni in umetni ključar

Kolodvorske ulice št. 22

priporoča svoje (155)

valčasta zapirala za okna in vrata (Rollbalken)

lastni izdelek, prava jeklena plehovina, s tihim zaporom in trajnostjo. Popravila v tej stroki se vsprejemljejo ter izvršujejo natančno in po nizki ceni.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(164)

J. MÜLLER (163)

fotografično - artistični zavod v Franciškanskih ulicah št. 8

priporoča svoj atelier za vsa v fotografično stroko spadajoča dela, kakor: portrete, krajepise, interieurs, reprodukcije, vsakovrstne podobe, pisave, načrte itd. Momentne fotografije za otroke, povešanja vsake vrste po najnovejših skušnjah. Vsprejemlja vsa v fotografično stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

Odklikovan v Gradcu 1890, v Trstu, Gorici, Zagrebu 1891.

Fran Kaiser

puškar v Ljubljani

priporoča mnogovrstno zalogo orožja in raznih lovskih potrebščin — kakor tudi pušk lastnega izdelka ter izvršuje vsakojaka popraviljanja točno in po najnižjih cenah. (406)

G. Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovinolitnica.

Izdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznice in žage. (144)

Prevzame cele naprave in oskrbuje parostroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Uran & Večaj

Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3

priporočata p. n. čast. občinstvu svojo vel ko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (149)

J. Hafner-jeva pivarna

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 47.

Zaloga Vrhniskega piva.

Priznana izvrstna restavracija z veliko dvorano za koncerte itd. in lepim vrtom. (152)

— Kegljisče je na razpolago. —

Uhođ je tudi iz Poljskih ulic.

Hôtel „Pri Slonu“

I. vrste

v sredi mesta in v bližini c. kr. poštnega in brzojavnega urada.

Sobe od 70 kr. naprej.

Restavracija in kavarna sta v hiši.

Železna in parna kopelj urejena po Francovih kopelih po c. kr. vladnem svétniku g. prof. dr. pl. Valenti.

L. M. Ecker

stavbeni klepar, konc. vodovodni instalatêr

Ljubljana (142)

Dunajska cesta št. 7 in 14

priporoča svojo bogato zalogo kleparskega dela. Izdeluje vsa v njegov obrt spadajoča dela v mestu in na deželi. Izvrševatelj lesenih, cementnih in klejnih streh. Zaloga strešnega laka, lesnega cementa in kleja. Na pravitelj **strelodvodov** po novi sistemi.

Čast mi je naznanjati, da sem prevzela po smrti mojega moža Frana Toni **kovaško obrt**

katero bodem nadaljevala, ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela po nizkih cenah, zlasti za nove podkove. Dobro delo in točna postrežba. Z velespoštovanjem (154)

Ivanka Toni

v Kravji dolini št. 2.

Uniforme za c. kr. državne uradnike, uradnike c. kr. drž. železnice, privat. železnice, kakor tudi za c. in in kr. vojsko izdeluje podpisane po najpovoljnejših cenah; tudi preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor **sablje, meče, klobuke za parado**, zlate obrabke itd. **Civilne oprave** izdelujejo se po najnovejših façoni. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

F. Casermann (158)

krojač za civilne oprave in uniforme.

Vizitnice

in **Kuverte s firmo**

priporoča

„Narodna Tiskarna“.

Pivarna J. Auer-ja

Gledališke ulice.

Izvrstno pivo lastnega izdelka. Pristna dolenska, hrvatska in črna istrska vina. Priznana dobra jedila. Velik, zračni vrt s steklenim salonom in kegljiščem. Točna in ceno postrežba. (404) 1

J. Auer, pivovar.

Ivan Somnitz

(prej Fr. Pettauer)

urar c. kr. priv. južne železnice

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 18

priporoča svojo **veliko zalogo ur.**

Poprave se izvršujejo hitro in dobro. (68)

Podobe

umrlih urednikov „Slovenskega Naroda“ (Ant. Tomšič, Jos. Jurčič, Ivan Železnikar) dobivajo se na karton-papirji tiskane **komad po 20 kr.**

v „Narodni Tiskarni“, pri gospodu A. Zagorjan-u in pri družih knjigo-tržicah.

CHOCOLAT MENIER

! Največja tovarna na svetu!

Vsak dan se proda: (1148-6)

50.000 kilo.

Dobiva se v vseh specialijskih, delikatesnih prodajalnicah in konditorijah.

Staroznana

gostilna „Pri pošti“ v Jesenicah

tik cerkve, blizu železniške postaje, deset minut oddaljena od železniške tovarne s 1000 delavci, po leti od tujcev in turistov dobro obiskovana, s prostornimi sobami, salonom in lepim kegljiščem,

se oddá s 1. junijem 1894 na račun, ev. v najem.

Ponudbe vzprejema lastnik Alojzij Schrey, c. kr. poštar v Jesenicah na Gorenjskem. (1268-1)

od

prodajava

90

mufe

pod prvotno ceno pa

čepice za drsalce, kožušne ovratnike in boa

ker ne bodeva teh predmetov več prodajala. (1276-3)

Gričar & Mejač

kr. navzgor

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11.

Kravate za gospode

v posebnih novostih

pri

(1249-3)

J. S. Benediktu v Ljubljani.

Otvoritev pekarije.

Častitemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel staro, dobro znano

A. Pernétovo pekarijo

v Špitalskih ulicah

katero bom vodil dalje pod svojim imenom. — Pekl bom **trikrat na dan svež kruh** in isto tako **domač kruh**.

Priporočam se slavnemu p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljubujem, da bom cenjene naročitelje vedno dobro in cenó postregel.

Z velespoštovanjem

Anton Dečman

pekovski mojster.

(1:54-2)

Richterjeve sidro-omarice s kamenčki za gradnjo hišic

so slej ko prej nedoseženi ter so najpri ljubljenejša božična darilo otrokom, ki so čez tri leta stari. Tudi so cenejše, nego vsako drugo darilo, kajti one **trpijo mnogo let** in jih je moči celo po daljšem času **popolniti in povečati**. Pristne sidro-omarice s kamenčki za

gradnjo hišic itd.

reprezentujejo **edino** igro, ki je v vseh deželah **žela nepristransko pohvalo**, in katero vsak, ki jo pozna, iz prepričanja dalje priporoča. Kdor se še ni seznanil s tem sredstvom, da se otrok igraje se prijetno zabava, kateri igri skoro ni najti primere, naj si naroči čim hitreje od podpisane firme **novi bogato ilustrovani oenik** in naj čita v njem natisnena mnenja, ki so izredno laskava. — Pri kupovanju blagovoli naj se izrecno zahtevati:

Richterjeve sidro-omarice s kamenčki za gradnjo hišic (Richter's Anker-Steinbaukasten) in naj se odločno odkloni vsaka omarica brez tovarniške znamke **sidra**; kdor to ne stori, dobi lahko posnetek, ki je menj vreden. **Pristne sidro-omarice s kamenčki za gradnjo hišic** se dobé za ceno 35 kr., 70 kr., 80 kr. do 5 gld. in više in so v zalogi

v vseh finejših trgovinah z igračami.

Novo! Richterjeve strpljivosti igre: **Jajce Kolombovo, strelovod, teštelj v jezli, preganjalec muh ali trm, Pythagoras** itd. **Novi zvezki** sodružujejo tudi ve ezanimive zadače za **dvójne igre**. Cena igri 35 kr. Pristno samo s sidrom! (1145-18)

F. Ad. Richter & Cie.,

I. avstro ogerska c. in kr. priv. tovarna sidro-omaric s kamenčki za grajenje hišic
Dunaj, I., Nibelungengasse 4, Rudolstadt, Norimberg, Olten, Rotterdam, London E. C., New-York.

Posebno ugodna prilika za kupovanje

K r a v a t e
in
zimskih rokovic
iz tkanine
v bogati izbiri
Ferd. Bilina & Kasch
Židovske ulice
št. 1
v Ljubljani.

(1231-3)

Prikladno

za božična darila.

Samo do 31. dne decembra

znatno znižanje cen.

DITMAR-SVETILKE

za vsake vrste razsvetljevanja!

Namizne svetilke, viseče svetilke, lestenci, stenske svetilke, svetilnice in laterne, svetilke s podstavkom in na stebrih s čipkastim senčilom.

Največja fabrikacija palilnikov. (993-11)

Petrolejski palilnik s svetilno močjo 4 do 130 sveč.

R. DITMAR, c. in kr. priv. tovarna svetilk na Dunaji,

III., Erdbergstrasse 23, 25, 27 in III., Schwalbengasse 2, 3, 4.

Ditmar-svetilke ima v zalogi vsaka boljša trgovina s svetilkami.

Korespondent oziroma knjigovodja

z lepo pisavo, ki je slovenščine in nemščine popolnoma zmožen, **vzprejme se** (1269-1)

v „Valjičnem mlinu v Kranji“.

V jako živahnem trgu na **Dolenjskem**, prav blizu železniške postaje z jako obljudeno industrijsko okolico, s sedežem c. kr. okrajnega sodišča, c. kr. davkarije, c. kr. notarijata, hranilnice, se iz družbinskih razlogov **že 21 let** **obstoječa** in v dobrem stanu se nahajajoča (1206-3)

trgovina z mešanim blagom

ležeča na glavnem trgu tik župne cerkve pod jako ugodnimi pogoji **takoj odda in se more koj prevzeti**.

Več pove iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“.

Tovarniška zaloga
šivalnih strojev in
1033 **velocipedov** 10
IVAN JAX

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 13.

← Ceniki zastoj in poštnine prosto. →

Bensdorp-ov holandski kakao

izboren, zdrav in redilen
se dobiva v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.

917-15)

Lekar **A. Hofmann, Klosterneuburg** pri Dunaji,
priporoča že mnogo let preskušeno, bo-
lesti utešujoče domače
sredstvo

konc. mazilo za ude (protinova
tekočina)

v steklenicah po 50 kr. ali 1 gld., po pošti 15 kr. več.
Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: lekarnar
**A. Hofmann, Kloster-
neuburg**

Primerna
božična in novoletna darila!
Frid. Hoffmann
urar, Dunajska cesta, Ljubljana.

Prporoča svojo veliko zalogo vsake vrste žepnih ur, zlatih,
srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi ur z nihalom, stenskih in
ur z budilnikom samo dobre do najfinejše kakovosti po najnižjih cenah.
Specijalizirane in novosti v žepnih urah, kakor tudi ure z
nihalom, stenske ure in ure z budilom so vedno v zalogi. (1247-4)
Popravki se izvršujejo dobro in solidno.

Razprodaja.

Zaradi preselitve v lastno hišo
v Gradišče št. 9
ki se ima vršiti v nastopnem letu, razprodajala bodem od
danes naprej
sladčičarske in vse druge v to stroko
spadajoče izdelke
po nižani ceni.

Dalje bodem razprodajala
okraske za božična drevesca, kom-
pote, sadline, malinov in limonin
sok, sploh vse, kar se nahaja v
moji zalogi.

Za mnogobrojna naročila, koja izvršujem točno in vestno,
se priporočam
z velespoštovanjem

Josipina Šumi
v Ljubljani. (1159-11)

Odlikovana z zlato svetinjo na dež. kmetijski razstavi v Pragi 1893.

Za
Novo leto
priporoča po nizki ceni
vizitnice in vošilne karte
v navadni in najfinejši obliki
„Národna Tiskarna“
v Ljubljani.

Lepa božična in novoletna darila

dobé se v trgovini

Antona Zagorjan-a

Naročila z dežele
se točno izvršujejo.

v Ljubljani, v Zvezdi št. 7.

Vizitnice
z obratno pošto.

Posebno se priporoča:

Krasno vezane zbrane spise:

Jurčičeve

11 zvezkov po 1 gld.

Levstikove

nevezane 10 gld 50 kr.

Stritarjeve

nevez. gld. 15.—, vez. gld. 18:50
ali gld. 20:70.

Vošnjakove

nevez. 70 in 50 kr., vez. gld. 1:20
in gld. 1.—.

Pavline Pajkove

nevez. gld. 1.—, vez. gld. 1:50.

Za otroke!

Novo!

Novo!

Mladini

za kratek čas.

Pesmi ce z lepimi koloriranimi
podobami.

Cena 60 kr.

Živali v podobah

s slovenskimi nadpisi.

Cena 80 in 45 kr.

Za gospodičine in gospode!

Jako elegantni pisem-
ski papir in zavitke v
kartonih

od 35 kr. do 6 gld.

Albume za slike in
poezije.

Spominske knjige

od 50 kr. do 12 gld.

Najnovjše zelo krasne
slike na steklu.

Gospodičine in gospode na deželi naroče naj z
dopisnicami in postreženi bodo točno in solidno.

Krasno vezane pesmi:

Preširnove

nevez. 80 kr., vez. gld. 1:30 ali
gld. 1:80.

Aškerčeve

nevez. gld. 1:20, vez. gld. 2.—.

Gestrinove

nevez. 80 kr., vez. gld. 1:30.

Gregorčičeve

I. nevez. gld. 1:20, vez. gld. 2.—.

II. nevez. gld. 1.—, vez. gld. 1:60.

Zlatorog

nevez. gld. 1.—, vez. gld. 2.—.

Funtek: Godec

nevez. gld. 1:20, vez. gld. 2.—.

Stenske, skladne (zelo lepe slovenske, kakeršnih do
sedaj ni bilo), žepne in druge koledarje.

Národni koledar.

Pisne podloge s koledarjem na pivnem papirju.

Iz slik na kartonih sestavljene jaslice.

— Pri manjših naročilih priračuna se poštnina. — Vrednosti čez 5 gld. so poštnine proste. —

„Glasbena Matica“ priporoča **Nedvedov Album** — 12 samospenov s spremljevanjem glasovirja — po
1 gld. 50 kr., po pošti 5 kr. več. — Razpošilja poverjenik **Anton Zagorjan.** (1248-3)

Elegantne pisalne garniture in stojala,

v katera so urezani národni pozdravi.

Vizitke, vošilne karte.

Vse pisarniške potrebščine.